

Pred tretjim suhim letom ?

Eno leto več je na naših ramenih, polno razočaranj za človeštvo, ki hrepeni po miru, po spravi med narodi in socialni blaginji, pa tudi za nas Tržakane, ki so nam prav v tem letu drugi skrajni sukcnji po svoji lastni meri.

Krivični bi bili do leta 1954, ko ne bi takoj ugotovili, da se je v tem letu glede Trsta samo razpelo to, kar je bilo v letu 1953 spleteno z oktobrskim diktatom Amerike in Velike Britanije, da bosta upravo cone A Svobodnega tržaškega ozemlja brezprospojno in kljub vsem obvezam nasproti Organizaciji združenih narodov izročili Italiji. Tržčani so bili kakor čreda ovac postavljeni pred izvršeno dejstvo s strani dveh velikih sil, ki diktirata na Zahodu, a z njimi tudi Jugoslavija. Reakcija na ta sklep je bila značilna. Medtem ko so Jugoslovanci z vso silo planili na noge, in bili pripravljeni razkriti vse za obrambo užajenega ponosa in svojih koristi, so Tržčanci prekrizali roke in pričakovali rešitev od zunaj. Nekateri so se kvečjemu pozvelji do življenjske modrosti: »Chi vivrà, vedrà (Kdor bo ostal živ, bo videl, kaj prinese bodočnost). Independentisti so se prestrašili celo fotografiranih aparatov na Barieri, delavstvo pa je umrtivilo patriot Vidali, ki bi ga bil najrajši postavil v Jarke na Miljskih hribih ali na Repentabru.

Jugoslovanska diplomacija je postavljala neštevne rešitve - internacionalizacijo cone A, politično ali vsaj gospodarsko avtonomijo Trsta, ali internacionalizacijo pristanišča - ki bi zavarovale politične in gospodarske koristi mesta v duhu starih tradicij, toda Tržčanci se niso zganiili. Borili so se kvečjemu s plakati ali zastavicami na vespa in lambreтах.

Jugoslovanska diplomacija se je borila za posebno trgovinsko pogodbo s cone A in jo tudi dosegla vsaj v skromnem okviru, toda gospodarski Trst ni pri tem niti mignil. Danes se bori za uvedbo obmejnega prometa v čim širšem pasu na vsej tržaški meji. Tržški trgovci stokajo, da ne bodo vedeli kam z blagom, ako se meja ne odpre. Čuti jo tudi, da je stiska zdaj še večja, odkar je nova uprava z zavlecanjem izdajanja osebnih potnih listov in dovoljenj za skupne izlete še bolj zaprla mejo, toda njihove stanovske organizacije se ne zganjejo in ne raznežno vsega vprašanja pred državnimi oblastmi.

Gibanje za prosto cono je zajelo širše tržasko sloje, ki vidijo v neposrednih gospodarskih stikih s sosedi edino rešitev iz sedanjega gospodarskega turizma; toda po prvem zalezu, ki je kazal na pravi pravcati preporod v miselnosti tržaskih poslovnih krogih, se že kažejo znaki omahovanja v vrhovih, ki se majoje pod pritiskom irendentstov. Nevarnost je, da bo tudi gibanje za prosto cono kmalu splahnelo iz strahu pred očitkom pomanjkanja domojubja s strani Beogradov.

Glede bodočnosti Trsta nas navdaja mladostje predvsem zaradi pomanjkanja potrebne strnjnosti in udarnosti pravih tržaskih sil, ki bi ob vsakem življenjskem vprašanju nastopile za zaščito tržaskih koristi s prostim zaletom ne glede na razne očitke navstriljancstvat, za katerimi tičijo navadno povsem sebični računji zainteresiranih gospodarskih in finančnih skupin v Italiji. Prav te skupine očitajo Tržčancem neaktivnost in pomanjkanje lastne pobude, ko ti trkajo na vrata rimske vlade za izjemne ukrepe.

Bodočnost Trsta je seveda v veliki meri odvisna tudi od uvidenosti in sposobnosti nove uprave, ki je na žalost kmalu pokazala, da so ji bolj važni politični smrti Italije — prodiranje v cono B in slabljenje slovenskega življa — kakor resnične gospodarske koristi Trsta.

Tržčanci, novi upravitelji in Italijani sploh pa plešemo skupaj v kolu s svetovnimi dogodki in ni sile, ki bi nas lahko povlekla iz tega vrtinca, ker je v oboje sveta v dobi atomske energije nerazdružno med seboj povezana. Bloka vzhodnih in zahodnih držav še vedno mejeja, čeprav si vrsta držav, prizadeva, da bi vodo napeljala na milin mirnevo sožitja držav z različnimi socialnimi in gospodarskimi sistemi. Gleda jo celo dejati, da se bo hladna vojna v novem letu še poostрила. Bolj jasno povedano, nekateri državniiki jo hočejo zaostriiti. Se pravi: še več topov in atomskih bomb, kar pomeni isto kakor: vsaj toliko bede kakor doslej.

Ali si bomo ob koncu novega leta res lahko šteli v srečo, ako bomo lahko razpravljali samo o hladni vojni? Odpor francoskega naroda, ki ga hoče zahodni blok postaviti pred izbiro: »Za nas ali proti nam!« nam vlija upanje, da se bo človeštvo vendar otreslo blokov in izplavalo na površino širših vsečloveških obzorij.

Sovjetska pomoč tujim državam

»New York Herald Tribune« poroča, da je sovjetska zunanja politika segla po podobnih sredstvih pri širjenju svojega vpliva v tujini kakor Amerika, ki je zasula z Marshallovim planom, MSA (Mutual Security Administration - Uprava za vzajemno varnost), in FOA (Foreign Operation Administration - Uprava za pomoč tujini). Rusi so obljubili pomoč Indiji, kamor bodo poslali tehnični material za gradnjo velikih jeklarne. Indonezijci so dovolili dolgoročen kredit proti 2% obresti, da bi lahko nabavila sovjetske stroje in plačala sovjetske izvedence, ki bodo gradili nove obrate. Avganistan je sprejel posojilo nad 3 milijonov dolarjev, da bi zgradil silose in skladišča za živilo. Čehoslovakske je prav tako ponudila Indonezijci material in izvedence, ki naj bi vrtali za petroleme na Sumatri. Obresti bi Indonezija plačala z dobavo petroleja. Tako hočejo vzhodne države pridobiti prijatelje v tujini po isti poti, kakor to delajo Američani.

Pregled izmenjave Jugoslavija - Italija

O razvoju italijansko-jugoslovanske trgovine je »Gospodarstvo« priobčilo članek 19. novembra. V dopolnilo pričobujemo danes še naslednji pregled:

Splošno je znano, da so danj vsi gospodarski pogoji za živahno blagovno izmenjavo med Jugoslavijo in Italijo, in to precej širšo, kot je leta bila do sedaj. V mislih imamo predvsem široke možnosti dopolnjevanja gospodarskih potreb zaradi različnega gospodarskega sestava obeh držav in glede na to različni sestav izvoza in uvoza prizadetih strani. Razen tega pospešuje izmenjavo tudi zemljepisna lega.

Prav iz teh osnovnih razlogov je bila Italija vse do leta 1930 najpomembnejši partner v jugoslovanski zunanji trgovini. Zaradi velikega izvoza v Italijo je Jugoslavija imela do 1930 leta skoraj vedno aktivno trgovinsko bilanco. Kasneje se je zaradi deviznih omejitev (v času velike svetovne krize v letih 1929-1933) in prehoda v zvezi s temi omejitvami na klirinski obračunski sistem, ki zahteva približno ravnovesje med izvozom in uvozom, aktivni saldo Jugoslavije postopoma zmanjševal. Poslej je izmenjava polagoma začela slabeti.

Kasneje je Nemčija zaradi vojnih priprav in iz drugih politično-ekonomskih namenov, skoraj popolnoma navezala zunanjo trgovino Jugoslavije nase in tako izpodrinila skoraj vse ostale partnerje.

Po drugi svetovni vojni je blagovna izmenjava Jugoslavije z Italijo precej nihala zaradi političnih in trgovinsko-političnih težav.

Po drugi svetovni vojni se je trgovina med obema državama gibala takole (v milijonih dinarjev):

LETO	Uvoz iz Italije	% celot. uvoza	Izvoz	% celot. izvoza
1945	792	12,2%	732	3,0%
1946	660	6,9%	499	3,0%
1947	4.348	8,6%	5.189	10,2%
1948	10.074	10,7%	7.394	8,1%
1949	11.277	12,3%	6.051	9,9%
1950	7.524	10,7%	5.490	11,5%
1951	10.482	11,5%	6.552	11,3%
1952	7.156	9,0%	9.372	12,3%
1953	8.291	7,0%	7.261	13,0%
1954 I. pol.	3.256	6,5%	3.749	11,0%

Jugoslavija je torej več uvažala iz Italije, kot izvažala. Pasive v trgovinski bilanci so se polvirvale delno z dovoljevanjem italijanskim ribičem da lahko ribarijo v jugoslovanskih vodah, delno z vojno odškodnino. Razen tega je Jugoslavija potrošila v ta namen precejšnje zneske gospodarske pomoči iz ZDA, Anglije in Francije.

ZIVAHEN PROMET MED HAMBURGOM IN VZHODNIMI DRŽAVAMI

V Hamburgu so zabeležili v zadnjem času živahen promet z vzhodnimi državami. Od 1. do 12. decembra je pripelo iz srednje Nemčije 33.000 ton kakovosti, 11.300 skladnja, 4.350 ton amonihevega sulfata in 640 ton cimenta. Iz Čehoslovakske je šlo v tranzit uskozi Hamburg 12.500 ton skladnja in 6.000 ton cimenta. Pošiljke iz srednje Nemčije so odšle v Anglijo, na Japonsko in v Indijo. Čehoslovakski cement je namenjen v Indonezijo in zahodno Afriko in Južno Ameriko; čehoslovaski sklador na Srednji in Daljni vzhod, v Južno Afriko, v Španijo, na Sredozemlje in Norveško. (Iz CSR odpravljajo torej pošiljke, namenjene na Srednji in Daljni vzhod čez Hamburg in ne čez Trst, ker nima nase pristanišče lastnih prog v tej smeri).

ZA GRADNJO PREKOPIKA RENA-MENADONAVA. Predvidevajo, da bo nemška vlada v proračunu 1955/56 dočela 10 milijonov nemških mark (poločno drugo milijardo lir za nadaljevanje gradnje prekopa Rena-Mena-Donava. Lansko leto je država nakazala v ta namen 9 milijonov mark.

Dvorana Prosvetnega društva nad morjem

Ze na stopnicah, ki vežejo kriško železniško postajo s Sv. Križem, je vide ti zgoraj na vrhu, prav na robu kraške planote, novo, na stebrih sloboke kockasto zgradbo, ki štrli proti morju, kakor da bi hotela vanj skočiti in se v njem okopati. Ta kockasta stavba je novi oder, ki so ga prizidali k stari kriški dvorani. Dvorana z zraven stoječo stanovanjsko hišo in dvoriščem je bila prej last nekakega kriškega posestnika; Križani so jo uporabili za razne javne prireditve. Bila je sicer predrizka in premajhna za veliko kriško vas, ker pa ni bilo druge, so se morali Križani za silo tudi s tem zadovoljiti in ji najbrž še danes ostalo vse po starem, ako ne bi bil gospodar pred nekaj leti postavil zadevnega posestva na prodaj.

S prodajno ponudbo kriške dvorane je nastala nevarnost, da bi ta edina dvorana prišla v tuje roke, ker niso imele kriške organizacije za njen razvoj potrebne denarja. Da bi preprečili to nevarnost, se je odbor kriškega prosvetnega društva obrnil na tržaško društvo »Kulturni dom«, ki je prišlo Križanom na pomoč s tem, da je dala sredstva za nakup hiše z dvorano, za prizidanje odra in za spremembo stanovanjske hiše v prostore za prosvetno društvo.

Tako je bila rešena kriza stare kriške dvorane. Obnovljeni prosvetni dom ima dvorano za kinopredstave in za gledališke predstave z razmeroma zelo prostornim odrom, ki je največji izmed vseh naših podeželskih odrov. V dvorani je nameščenih 200 sedežev, ki pa napolnjujejo skoraj vse prostore. Za vhodno vežo v dvorano so izobristili desni del pritličja bivše stanovanjske hiše. Ostale hišne prostore so prilagodili potrebam prosvetnega društva in za čuvarjevo stanovanje. Spodnje zemljišče so porabili za poletne kinopredstave in za razne druge prireditve pod milim nebom. Površina te terase znaša približno 30 x 15 m; od tod je prekrasen razgled na kriški Breg in na ves Tržaški zaliv s Trstom in istrskim obrežjem na levi ter Furlansko ravnino na desni strani.

Ta edinstvena, iz kraške skale izklesana nadmorska terasa, je bila gotovo najprejrejša zamisel organizatorjev kriškega prosvetnega doma. Sonce je bilo že za zapadnim obzorjem, slo je že spat v svoj podmorski kristalni grad, ho sem stal na terasi in zamakneno občudoval skratnotrdo večerno zarjavo nad daljnjim robom morske gladine, ki je lesketala in trepetala v vseh močjih barvah. Pozabili sem na vse, kar je bilo tvernega za mano in okoli mene in se ves potopil v sladko sanjarjenje.

»Slika za sliko, ena lepša od druge so se mi vrstile v domišljiji. Jasna poletna noč. Terasa je polna ljudstva. Nad morjem dolgi zavijajoči se odsev polne lune, medtem ko se na odru razvijajo nesmrtna poezija Shakespeareove drame »Romeo in Julija«, ali pa Can-karjevo »Pohujšanje v Dolini šentflorjanskega Čehov« Vsišnjevi nasade, ki slika propadanje starega sveta gospodarjev in sužnjev in porajanje novega boljšege življenja, ko si bo ljudstvo svoje delo delalo, zakone, samo uživalo plodove svojega dela ter gradilo svojo lastno kulturo. Gledališčne slike mi je prepredila nova slika ljudske veselice. Združeni pevski zbiri poljejo spodaj na morski obali mogoci Hajdrihovi »Budi, buči morje adrijansko«. Na terasi poslušajo zbrano ljudstvo, kakor da bi prihajalo petje iz oddaljenega pravljničnega sveta. Električno razsvetljava so usagnili in le bled lunin svet se razliva po kraških skalah in borovih, po vinogradih na Bregu in po valovih daleč tja do morskega roba.

»Ali gremo pogledat v kino?«, me je zbudil spremlevalec iz moje zamaknjenosti. »O, ne, hollywoodske zvezde me prav nič ne mikajo, rajši bi si o-

NEKAJ PODATKOV O SESTAVU BLAGOVNE IZMENJAVE

V jugoslovanskem izvozu v Italijo zavzemajo glavno mesto les in lesni proizvodi, živina in živilski proizvodi. Izvoz je bil v posameznih letih naslednji:

Izvoz v Italijo (v milijonih dinarjev)	1950	1951	1952	1953
Les in pr.	2.708,0	3.537,9	4.278,4	4.637,4
Zivina	426,0	508,7	2.897,6	809,3
Pr. ind. ar.	684,0	207,2	424,6	389,6
Premog	395,8	286,6	238,4	332,0
Zitarice	131,4	60,0	197,1	261,3
Nafta i der.	135,6	86,7	29,5	108,4
Nekovine	36,3	91,9	240,7	141,9
Kemikalije	41,9	5,0	7,6	1,0
Zdrav. zel.	2,5	21,7	8,3	17,2
Ribe	21,0	22,0	31,4	25,8
Usnje obut.	41,0	54,0	87,6	18,4

Poleg tega je izvoz obsegal manjše količine sadja, tobaka, celuloze, proizvodov metalurgije, tkanin itd. Več kot polovica vrednosti jugoslovanskega izvoza v Italijo odpada na les in lesne proizvode in živino ter proizvode od živine.

Uvoz iz Italije (v milijonih dinarjev)

Kovinski izdelki, stroji itd.

	1950	1951	1952	1953
Proizvodi elektroindustrije	773,4	1.110,0	1.162,5	1.042,0
Proizvodi črne metalurgije	1.033,2	552,0	476,0	952,0
Gume	145,8	480,0	422,0	692,0
Tkanine	2.341,0	1.728,0	797,0	853,0
Kemikalije	369,0	375,0	321,0	453,0

Najpomembnejše mesto zavzemajo kovinski izdelki, razni stroji, aparati itd. Med ostalim blagom so bili proizvodi barvane metalurgije, nafte, usnja in obutve, proizvodi in predelava premoga, nekaj prehranbenih proizvodov (riž) itd.

Primerjava sestava izvoza oziroma uvoza kaže na velike možnosti dopolnjevanja obeh gospodarstev, ki jih potrjuje tudi že dosednji razvoj izmenjave. Tako so dani osnovni pogoji za tesnejše gospodarsko sodelovanje, ki se bo razvilo, ko se še rešijo nekatera nerazčiščena vprašanja na pogajanjih v Beogradu in Rimu. J. K.

Gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo in Italijo

V Beogradu dosežen sporazum o finančnih vprašanjih

Nadaljevanje trgovinskih pogajanj v Rimu

Po obisku italijanskega ministra Martinellija je bil v Beogradu dosežen važen sporazum o finančnih in gospodarskih vprašanjih, ki so ostala odprta po sklenitvi mirovne pogodbe, rimskega sporazuma iz leta 1950 in londonskega sporazuma, s katerim je bilo rešeno tržaško vprašanje. Načete so bile tudi nekatere točke novega trgovinskega sporazuma, toda prava pogajanja za ta sporazum se bodo začela v Rimu sredi januarja.

Glede dokončnega izplačila vojne odškodnine se je italijanska vlada obvezala, da bo plačala Jugoslaviji preostanek 30 milijonov dolarjev v treh letih. Plačevanje se bo začelo 1. aprila. Italija bo plačevala vojno odškodnino v blagu, in sicer bo dobavila Jugoslaviji 3 termocentrale (po 60 megavatov), opremo za eno hidrocentralo, opremo in material za daljnovodno in razno drugo blago kakor umetna gnojila, žveplo, avtomobilske dele itd.

Važna obveza trgovinskega značaja s strani Italije je, da bo uvedla za jugoslovanski izvoz v Italijo isti postopek kakor velja za izvoz iz držav članice OEEC (Organizacija za gospodarsko pomoč v Evropi), se pravi, da bo jugoslovanski izvoz v Italijo sproščen (liberaliziran); zanj ne bodo potrebna posebna italijanska uvozna dovoljenja. Sestav jugoslovanskega izvoza v Italijo ostane po dogovoru v bistvu neizpremenjen: Jugoslavija bo izvažala predvsem les in nekatere rudnine, Italija je pristala na jugoslovanski predlog, naj se na manipulativni kredit, ki je nastal v korist Italije v trgovinski izmenjavi po letu 1949, ne plačujejo nikakršne obresti. Prej je za drugi del tega kredita Jugoslavija plačevala 3% obresti.

Z italijanske strani je bila izražena želja, naj Jugoslavija izkoristi italijanski kreditni zakon št. 955, na podlagi katerega italijanska država jamči za kredite, ki jih italijanska izvozna podjetja dovoljuje tujim podjetjem za nabavo industrijskih izdelkov v Italiji. Po izjavi italijanske delegacije, bi bila italijanska podjetja pripravljena dovoliti celo 80 milijonov dolarjev takšnih kreditov, da bi omogočila jugoslovanskim podjetjem nabavo blaga v Italiji, toda z jugoslovanske strani se ne navdušujejo za takšne zadolžitve, Jugoslaviji bodo po novem sporazumu še

PREMOŽENJE ITALIJANSKIH DRŽAVLJANOV V JUGOSLAVIJI

V Jugoslaviji je bilo podržavljeno premoženje okoli 16.000 italijanskih državljanov na ozemlju, ki je bilo priključeno k Jugoslaviji. Posebna mešana komisija proučuje in ocenjuje vrednost posameznih posestev. To delo še ni bilo popolnoma zaključeno. Jugoslavija se je v sporazumu z dne 23. decembra 1950 obvezala, da bo plačala 16 milijonov dolarjev kot predjem za to nacionalizirano premoženje. Ker ni omenjena komisija še zaključila svojega dela, ni bilo mogoče sklepati o vsakem posebnem primeru, vendar je bil v Beogradu dosežen sporazum v načelu. Ostalo je nereseno samo vprašanje odškodnine za premoženje optantov.

Imovina optantov ni bila v Jugoslaviji podržavljena, čeveč je ostala prosta. Italijanska vlada je med pogajanjih za sporazum iz leta 1950 predložila jugoslovanski vladi, naj odkupi premoženje optantov. Jugoslavija je ta predlog sprejela in se obvezala, da bo odkupila preostala premoženja optantov lastnikov, ako ti v določenem roku ponudijo premoženje v odkup. Italijanska vlada je v predvidenem roku v imenu vseh optantov ponudila njihova premoženja jugoslovanski vladi v odkup. Med pogajanjih v Beogradu pa je italijanska delegacija izjavila, da se še niso vsi optanti izjavili, ali so pripravljeni ponuditi jugoslovanski vladi svoje premoženje v odkup. Ta premoženja naj bi po želji italijanske delegacije ostala še nadalje prosta tudi po sklepu tega sporazuma. Jugoslovanska delegacija je stavila kompromisni predlog, češ naj italijanska vlada naknadno pribavi pooblastila optantov glede prodaje premoženja. Šele na to bi se podpisal dokončni sporazum. Tako je vprašanje dokončnega odkupa imovine optantov ostalo nereseno.

Gospodarski tisk v Italiji in Jugoslaviji je ob teh pogajanjih naglasil, da sta obe strani pokazali pri pogajanjih dobro voljo in s tem pripomogli do zaželenega uspeha.

Kje je rešitev iz tržaškega mrtvega kota

Pot pelje skozi prosto cono in obmejni pas

Se preden je bilo tržaško vprašanje rešeno tako, kakor ga je rešil londonski sporazum pod težkim okriljem dveh takozvanih imperijev, smo v našem listu opozorjali, da pomeni priključitev Trsta k Italiji v kakršni koli obliki utvaritev novega gospodarskega mrtvega kota na italijanski meji. Zgodovina italijanske ekspanzije po združitvi Italije pozna že mnogo takšnih kotov — Zader in Reko pred vojno, Gorico po drugi vojni. Praviijo, da je zgodovina učiteljica narodov, resnični zgodovinski razvoj pa dokazuje, da to ni res; sicer ne bi nikdar prišli do novega mrtvega kota, kakor je tržaški.

Rimska vlada omahuje in ne vidi jasno, katera pot pelje iz novega mrtvega kota, ali pa vidi to pot, a noče pogumno zaviti na njo. Tudi najbolj preprostem Tržčanu je popolnoma jasno dejstvo: Če so nove meje oddale Trst z železnim obročem in jih ni mogoče potisniti nazaj, jih je treba zadržati. Kaj se da storiti v ta namen?

Prvi praktični korak: ureditev malega obmejnega prometa v širokem pasu 15-20 km. Tako bi vsaj na drobno tržaški trgovini odprli novo področje, ki bi se po novih kanalih razprostrlo v globlje. Omahovanje v tem pogledu samo zaradi tega, ker živijo na Krasu prav Kraševci, je plod pretrganega strahu za latinsko čistoto mesta. Trgovci hočejo prodajati in industriji proizvajati, ker hočejo živeti in ker morajo plačevati davke. Zato nimajo smisla za pomisleke, in mahinacije italijanskih nacionalistov.

Drugi korak: ureditev prave trgovinske izmenjave blaga in uslug, kakor jih že predvideva trgovinski sporazum med cono A in Jugoslavijo; le obvir, ki je postavljen zdaj na 1,2 milijarde lir, bi bil treba razširiti vsaj za toliko. Slovensko gospodarsko združenje je glede malega prometa in obmejnega trgovinske izmenjave objavilo še dokaj podrobne predloge, ki so bili poslani pristojnim v pretres.

Treji najpomembnejši korak, je proglasitev popolnoma proste cone, kakršno jo je imel Trst od leta 1717-1891. Tedaj je bilo vso mesto izven avstrijske carinskega področja. Prav tako je uživala Reka do istega časa iste carinske ugodnosti. Na blago, ki se je uvažalo ali izvažalo ni bilo treba plačevati carin. Zvijala so torej bila poceni. V novi tržaški prosti coni bi se razvil dotok in odtok blaga po čisto gospodarskih zakonih, brez umetnih omejitev. Surovine bi tržaška industrija uvažala po cenah brez carin; to bi bilo prav za tržaško industrijo izredne važnosti, ker ne more špatisi surovin na samem Tržaškem ozemlju. Poceritev življenja bi omogočala industriji tudi nabavo cenejših delovne sile. Tako bi se konkurenca moč tržske industrije dvignila.

Nekateri italijanski in tržaški gospodarstveniki — med njimi celo dr. Sajovitz, gospodarski sodelavec »Lavoratore«, ki se sicer zavzema za prosto cono — izražajo bojazan, da bi uvedba proste cone prizadela Benetko in Furlanijo, ker bi njunim kmetijskim pridelkom na tržaškem trgu konkurirali drugi — recimo iz Jugoslavije. Doselej se ne noben izmed teh gospodarstvenikov ni vzmiral zaradi cenejšega življenja in cenejših delovne sile v Furlaniji in na Beneskem. Vse to omogoča furlanskim in benetškim industrijem in obrtnikom, da ubijata tržaško majhno industrijo in obrt ter ji odvzemata odjemalce v samem Trstu. Uvedba proste cone bi s pocenitvijo živil na Tržaškem postavila tržaškega delavca in obrtnika na isto raven z benetškim in furlanskim, ki jo neusmiljeno izpodrivata celo v Trstu in silita na izselitev do zaželenega uspeha.

Akcija za doseganje proste cone je v Trstu resno organizirana. Vodi jo poseben odbor (Comitato cittadino per la Zona Franca di Trieste) pri Združenju lesnih trgovcev (ul. S. Nicolò 7), ki je dalo pobudo za ustanovitev tega odbora. Odbor ima tudi svoje glasilo »La Zona Franca«. Akciji se je pridružil vrsta ustanovskih organizacij, med temi združenje malih industrijev, trgovcev na drobno, malih trgovcev, pekrov, gostilničarjev, vinskih trgovcev, javnih obratov itd.

Slovensko gospodarsko združenje je z izjavo svojega glavnega tajnika pozdravilo akcijo za prosto cono, ki jo podpirajo tudi močne politične stranke. Videmski list »Messaggero Veneto«, za katerim stoji Movimento Sociale Italiano (mislini ali neofašisti), vodi gonjo proti prosti coni, češ da diši po Svobodnem tržaškem ozemlju.

Rimska vlada se še ni izjasnila o tem vprašanju. Verjetno še ni premagala pomislekov, ki jih ima omenjeni rimski list, kakršnih pa ni imela niti fašistična vlada, ki je uvedla proste cone v Zadrju in na Reki, oziroma na Kvarneru.

CENE ZIVIL V NEKDANJI RESKI PROSTI CONI

Neki naš bralec, po poklicu trgovec, nam je poslal naslednjo primerjavo cen nekaterih živil v predvojni reski prosti coni in izven nje. Tako si n. pr. plačal v Sežani za kg sladkarij 2,20 lire, v reski prosti coni pa 1,10 do 1,15 lire. Kilogram kave je stal v Sežani 4,8 lire, na Reki 2,20 lire. Liter bencina je stal v Sežani 1,30, na Reki 0,70 lire. Za škatico cigaret »Nazionale« (20 kom.) si plačal v Sežani 0,70 lire, na Reki 0,30 lire. Na Reki je bila cenejša tudi obleka, nadalje čevlji in drugo blago.

Avstrija zahteva besedo v tržaškem pristanišču

Kakor poročajo dunajski listi, je tržaški odbor pri trgovinski zbormici v Gradcu postavil naslednje zahteve Avstrije glede Trsta: 1. Avstrija mora biti soudeležena pri upravi tržaškega pristanišča, tako da se ustanovi mednarodna komisija za prosto luko, katere predsednik bi bil Avstrijec; ta naj bi imel vsaj pravico »valificiranege« glasovanja (dvostanski komisija bi ne bila priporočljiva, ker služi Trst tudi drugim državam.

2. Za avstrijsko blago, namenjeno v Trst, morajo veljati iste tarife kakor za prevoz italijanskega blaga ali katere koli druge države.

3. Avstrijski tranzit morajo imeti prosti prehod skozi Trst; ako gre za prepevadano blago, naj se nadzorstvo opravi brezplačno.

4. Sedanje železniške tarife za prevoz blaga čez Trst je treba tako spreminjati, da bo prevoz avstrijskega blaga čez Trst užitve večje ugodnosti kakor prevoz skozi druge luke.

5. Obnovi naj se popolnoma neoviran promet po južni železnici do Trsta.

6. Uvedejo naj se ugodne tarife za prekravcanje, prekladanje in vskladiščenje blaga.

7. Iz Trsta naj se uvedejo nove proge in pomnožijo stare do Indije, Južne Amerike, Južne Afrike in Severne Amerike.

8. V Tržaškem pristanišču naj se omogoči oprema avstrijskih ladij.

9. V Trstu naj se ustanovijo podružnice avstrijskih bank.

10. V Trstu naj se ustanovi avstrijski dom (Oesterreich-Haus).

11. Za zaposlitev avstrijskih državljanov pri plovnih, trgovinskih in prevoznih podjetjih naj veljajo izjemne določbe.

bife, v prvem nadstropju pa prostori za prosvetno društvo in pred tem prostana terasa. Vse skupaj je torej majhno, toda za potrebe Sv. Križa popolnoma zadostno gledališče.

Ljudski dom v Sv. Križu je seveda predvsem kulturna zadeva, a je vendar zanimiva tudi za gospodarstvenika; saj se gradnja tega doma ne financira kakor po navadi, to je z denarnim kapitalom. V Sv. Križu sem prvič srečal s poskusom, če že ne popolnoma, pa vsaj deloma socialističnega financiranja. In kar je še največje vrednosti, je to, da je vsa stvar popolnoma samonikla. Zrasla je in se razvila iz ljudstva samega.

Ze pred leti sem pisal na tem mestu, da si ljudstvo v gospodarskih zadevah lahko samo pomaga na način, kakor si zdaj pomagajo Križani in da ni treba, da bi beračiji za pomoč pri tujih ustanovah, ki nas sistematično odbijajo. V teoriji, so mi oporekali, je vse lepo in gladko, toda v praksi to ne gre. Zakaj ne bi šlo? Zdaj so Križani pokazali, da se da tudi v praksi lepo izpeljati, kar je teoretično pravilno.

Ni dvoma, da bodo druge naše vasi Križane zavidale, ko bodo oni imeli poleg obnovljene dvorane s prekrasnim pogledom na morje še ljudski dom. Toda ne zavidati, posnemati jih moramo. In ne samo v gradnji ljudskih domov, ampak in predvsem v gradnji skupnih delavnic in celo tovarn. Sicer pa upajmo, da nam bodo Križani prednjačili tudi v tem pogledu in da si bodo pri zgraditvi svoje lastno tovarno, da jim ne bo treba več drugega beračiji za delo in zaslužek.

Za zaključek, naj mi ne zamerijo, še en nasvet: Po mojem mnenju bi bilo pravilno, da bi se darila v denarju in blagu ter prostovoljno delo spremenilo na koncu v ustrezajoče deleže; saj bo vendar ljudski dom skupna lastina tistih, ki so na kakršen koli način prispevali za njegovo zgraditev.

—od—

12. Podpre naj se Zbornica za pospešitev prometa med Avstrijo in Trstom.

13. V Trstu naj se ustanovi podružnica avstrijskega kulturnega instituta v Rimu.

14. V Trstu naj se dovoli izhajanje periodičnega gospodarskega lista v nemščini in italijanščini, ki bi ga urejevalo avstrijsko uradništvo.

BOJ ZA CENEJŠI TRANZIT

Avstrija zahteva od Italije, da zniža železniško tarifo za prevoz avstrijskega lesa v tranzitu proti Trstu. Ta tarifa je višja kakor tarifa za prevoz italijanskega blaga po italijanski železnici. Kako pospešujejo drugod tranzit? Tarifa za prevoz premoga v tranzitu iz Rotterdamu po Renu v nemška pristanišča ob tej reki je nižja kakor tarifa v notranjem prometu po Renu v Nemčiji. Tako je premog, ki prihaja v nemška ali švicarska pristanišča čez Rotterdam cenejši kakor premog, ki ga kopljejo v Porurju, to je v Nemčiji.

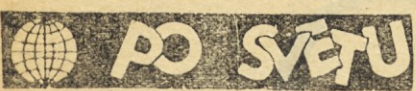

MNOGO USPEHA V NOVEM LETU ZELITA VSEM BRALCEM IN OGLEDALCEM

UREDNIŠTVO IN UPRAVA »GOSPODARSTVA«

O

OD KOD ZAGRENJENOST FRANCOZOV

Francoska poslanska zbornica se z veliko muko pripravlja, da bi pristala na oborožitev Nemčije in na sprejem v Atlantsko obrambno organizacijo NATO.

Francoski dobro vedo, kaj se pravi imeti na meji sodobno oborožene Nemce. Morda bolj kakor sama oborožitev Nemčije je Francoze razdražil pritisk Amerike in v zadnjem trenutku se Anglije. Francoski tisk je prikazal angleškega zunanjega ministra Edena kot prefekta, ki dirigira francoski narod. Eden je namreč pred glasovanjem v francoski zbornici izjavil, da se bo Nemčija oborožila, pa naj Francozi glasujejo tako ali tako. Francoski listi so prav jasno odbili angleško varuštno nad francoskim narodom. Neodvisni listi »Le Monde« je ugotovil, da hočeta Amerika in Anglija, ki vodita »svobodni svet«, vsiliti francoskemu narodu svojo voljo. Pri tem pa Angliji skrbno pazijo na svoje lastne koristi in delajo pogosto tudi na lastno roko ne glede na mnenje Amerike. Vedno vodijo svojo staro politiko ravnovesja sil v Evropi in pazijo, da ne postane nobena država v Evropi premočna. Tako so po prvi vojni zlomili vpliv zmagovalne Francije, zdaj rušijo moč Sovjetske zveze. »Le Monde« ugotavlja, da ima sedanja angleška politika glede oborožitve Nemčije gospodarsko ozadje. Angliji vprav vsiljujejo Nemcem orožje, čeprav se ga mnogi Nemci branijo. Njihov račun je takšen: Ako se Nemci prično oboroževati, potem bodo potrebovali mnogo denarja za to; ako se ne bi oborožili, bi postala konkurenca njihovih blaga na svetovnih trgih nezmožna. (Članek je zanimiv tudi z našega tržaškega vidika saj so tudi Tržačanom Angliji in Američani vsilili rešitev tržaškega vprašanja, kakršnega Trst ni želel).

POMEN TITOVEGA OBISKA V INDIJI. Predsednik Tito je pet dni prebil v indijski prestolnici in se razgovarjal z vodilnimi državniki te ogromne in vsajake države. Nato je potoval po posameznih indijskih državah. O razgovorih s predsednikom vlade Nehrujem in drugimi državniki je bilo izdano obsežno poročilo, ki obsega 14 točk zunanje politične, gospodarske in socialnega programa. Osrednji točki sta mir in sožitje med narodi izven raznih blokov ter socialni in gospodarski napredek. Če obe državi ostane izven sedanjih blokov (vzhodnih in zahodnih držav), s tem se ni rečeno, da bosta delala na ustanovitvi tretjega bloka. Svetovni mir se ne more opirati na moč ali kopičenje orožja. Predstavniki obeh držav so sklenili, da si bodo prizadevali, da se zboljšajo in utrdijo gospodarske in kulturne vezi med njimi.

HUD PREKRSEK KOMUNISTIČNE DISCIPLINE sta zagrešila v Jugoslaviji nekdanji ideolog komunistične stranke Milovan Djilas in poslanec Vladimir Dedijer, ki predava na beograjski univerzi. V času Titovega potovanja po Indiji je najprej Dedijer imel razgovor z dopisnikom angleškega lista »Times«, v katerem je razložil, zakaj se je uprl razpisu stranke, ki ga je poklicala na odgovor; Djilas pa je v razgovoru z beograjskim dopisnikom »New York Timesa« zahteval, naj se organizira še socialistična stranka, ki bi bila v opoziciji. Hudi oboževalci in okolnosti za oba sta, da sta nastopila v odsotnosti predsednika Tita in da sta svoje izjave dala tujim listom. Bila sta aretirana in državnim tožilem L.R. Sibijske je proti njima uveljavila tožbo zaradi prekrška proti državnim koristim. Narodna skupščina je soglasno obsodila njun nastop.

PAPEŽA BI RAD ZDRAVIL. Kakor znano, nadleguje papeža huda hlapavica, ki jo zdravniki spravljajo v zvezo z žledčnimi in črevesnimi motnjami; zadnji pregled z žarki je ugotovil neko vrsto kile (v obliki vrečice) ob prehodu iz črevesja v črevesje in gastritis (kronično vnetje črevesne sluznice). V Osterhofenu na Bavarskem živi župnik A. Bieringer, ki se bavi z zdravilstvom in je zaslovel tudi v Švicah kot specialist za zdravljenje hlapavice. Bieringer je prejel kup pozivov od cerkvenih dostojanstvenikov v Curihu, Bernu in Bazlu pa tudi od papeževih nuncijev v Švici, naj se napravi takoj na pot k papežu. Univerza v Muenchenu je pisмено potrdila, da je Bieringer izvrsten domači zdravnik (»Hilfpraktiker«, kakršni zakon v Nemčiji dopušča prakso). Tudi potni list je bil takoj pripravljen. Toda škof v Muenchenu ni hotel

MEDNARODNA TRGOVINA

Tržaški lesni trg

Glede razvoja v prihodnjem letu računajo tržaški lesni trgovci, da se bo sečnja v Avstriji, Jugoslaviji in CSR skrčila za 15-20% v primeri s preteklim letom. Sili se celo des, da namestitev CSR zmanjšati sečnje v tem letu za 50%. Čehoslovaškega lesa ni na tržaškem trgu, ker je CSR zaposlena z dobavami na drugih trgih. Iz Avstrije prihaja le malo ponudb. Ko preneha sedanja zapora izvoza lesa iz Jugoslavije (1. januarja), bo Jugoslavija po računu tržaških trgovcev postavila višje cene za svoje blago. Uvozniki ušajo, da bo Jugoslavija glede na nove gospodarske odnose z Italijo popustljivejša pri cenah.

Blago Fob Trst določeno za tranzit stane 44-45 dolarjev kubični meter, in sicer običajne levantske vrste, medtem ko je cena centimetrskega blaga 42-43 dolarja. Povpraševanje z Bliznjega vzhoda je živo, vendar ne kažejo levantski trgovci volje, da bi plačali les po novih cenah.

V novembru je bil dovolj lesa na tržaški trg manjši; dosegel je 20.854 ton (prejšnji mesec 22.000). Dovo iz Avstrije je nazadovao od 14.207 na 12.812, CSR je dobavila 5.872 t, Jugoslavija pa samo 1.561 t. Silno je padel izvoz lesa iz Trsta po morju, in sicer od 21.823 v oktobru na 12.339 v novembru. Največ blaga je šlo v Italijo (2 tisoč 350 t), nadalje v Izrael (1.884 t) in v Grčijo 1.831 (prejšnji mesec 4.714, v Libanon in Sirijo 1.111 ton.

OMEJITEV IZVOZA AVSTRIJSKEGA LEŠA

Zvezni svet za lesno gospodarstvo je sklenil omejiti izvoz lesa v prvem polletju 1955 za 20%. S tem hoče preprečiti nadaljnje dvigovanje cen na notranjem trgu in zavarovati notranjo preskrbo.

LEŠNA KONJUNKTURA BO SE TRAJALA

Organizacija za gospodarsko sodelovanje v Evropi pravi v svojem poročilu o lesnem trgu za razdobje od leta 1949 do konca leta 1953, da bo živahnejše povpraševanje po lesu še trajalo; vendar organizacija ne pričakuje posebnega napredovanja cene, ker se čedalje bolj razvija uporaba nadomestkov lesa. Najboljša konjunktura se obeta papirnemu (celuloznemu) lesu, katerega pomanjkanje v zahodni Evropi je občutno. Poročilo priporoča jugo-evropskim državam, naj izvedejo pogodovanje v večjem obsegu, severno-evropski predeli pa naj skrbijo za izboljšanje gozdnega gospodarstva.

POCENTEV AVTOMOBILOV V ANGLIJI. British Motor Corporation je znižala ceno avtomobilskih vozilom »Wolsey« 6/90 za 11,5% na 750 funtov, tipa »Riley Pathfinder« za 10% na 875, »Riley polimuzina« za 5,8% na 800 funtov. Tem cenam je treba dodati prometni davek, ki znaša nad 300 funtov za komad.

PROIZVODNJA AVTOMOBILOV V ITALIJI. V prvih devetih mesecih tega leta je proizvodnja avtomobilov v Italiji narasla za 31% v primeri z istim razdobjem lanskega leta. Dosegla je 161.000 vozil; do konca leta se bo verjetno dvignila na 225.000. Italija izvažala približno 20% domače avtomobilske proizvodnje; izvoz je napredoval približno za eno tretjino v primeri z lanskim letom. Največ avtomobilov je Italija izvozila na Švedsko, nato v Švico, Nemčijo in Avstrijo. V primeri z letom 1953 se je avtomobilska proizvodnja v Italiji razvila bolj kakor v kateri koli državi v Evropi. V tej zvezi ugotavljajo nemški listi, da je italijanska avtomobilska industrija zaščitena z najvišjimi carinami v Evropi. Poleg tega je uvoz v Italijo kontingentiran; tako lahko izvozi Nemčija v Italijo samo za 1 milijon dolarjev avtomobilov na leto.

V Avstraliji ni vse zlato

V avstralski zunanji trgovini se zopet pojavljajo precejšnje težave. V tromesečju julij-septembra se je primanjkljaj v trgovinski bilanci povečal na 55 milijonov avstralskih funtov. Uvoz je dosegel v tem času 207 mil. funtov, izvoz pa komaj 157 mil. Avstralska vedno teže prodaja pšenico, mlečne proizvode in suho sadje. V tromesečju julij-

dati župniku zaželeno popotnico, ki naj bi mu odprla pot v Vatikan, češ da izjava univerze ne omenja, da je Bieringer specialist za zdravljenje boleznih, ki nadleguje papeža. Bieringer je dejal, da pojde sam na pot. Sicer se papež že izprehaja po vatikanskih vrtu.

september lanskega leta je znašal izvoz še 191 milijonov funtov. Od julija do septembra se je devizni sklad znižal od 522 na 424 mil. funtov, to je skoraj za 100 mil. funtov. Vlada si skuša pomagati s skrčenjem uvoza.

V KOPRSKEM IN BUJSKEM OKRAJU OSTANE ZAKONODAJA VUJA. Po sklepu zvezne vlade v Beogradu ostanje do nadaljnjega v veljavi vse dosedanje določbe bivše vojne uprave in lokalnih oblasti, zlasti glede lastninskih pravic. Uredba izvršnega sveta upošteva poseben položaj koprškega in bujskega okraja in mednarodne obveznosti, ki jih je Jugoslavija sprejela z londonskim sporazumom o Trstu. Politika jugoslovanske vlade stremi za tem, da se na tem ozemlju ohrani dosedanja življenjska raven. Zato bodo tudi v bodoče vsi uslužbeni prejemali poseben dodatek na plačo, kakor doslej »VULKANILJA« IN »SATURNILJA« OSTANEJA V NEAPLU. Na zadevno vprašanje komunističnega poslanca Magliette je minister za trgovsko mornarico Tamburini odgovoril, da ni bil izdan nikakšen ukrep za preemestitev čezoceanskih motornih ladij »Vulkanije« in »Saturnije« iz Neapla v Trst. Ladij vozita na progi Italija-New York To vprašanje sodi v okvir širše preureditve pomorskih prog. Praktično bi se to rešilo, da ostaneta ladij, kjer sta, čeprav sta pred vojno pripadali Trstu.

267,7 MILIJONA SVICARSKIH FRANKOV so določili v švicarskem parlamentu za gradnjo tankov, in sicer 100 milijonov za nabavo 100 srednjih tankov, 44,2 milijona za opremo in letalsko obrambo na tankih, 27 milijonov za lahke tanke in 96,7 milijona za obrambo proti tankom, se pravi da bodo švicarji potrošili za tankovsko orožje okoli 4 milijarde lir.

ENO MILIJARDO 700 MILIJONOV LIR JE POTROŠIL Achille Lauro, znani italijanski brodar, za financiranje monarhistične stranke v Italiji. Sam je to izjavil, ko je prišlo do razkola v monarhistični stranki.

6.107.659 ČLANOV STEJE ANGLEŠKA LABURISTIČNA (DELAVSKA) STRANKA. Med temi je 5.071.936 včlanjenih v sindikatih (Trade unions). Letni dohodki stranke znašajo 205.558 angleških funtov (okoli 350 milijonov lir). Sindikati prispevajo za stranko 124.750 funtov (okoli 212 milijonov lir).

OKOLI 4 MILIJONE LIR JE povprečno stala volilna propaganda za vsakega poslance v italijanskem parlamentu. Okoli 32 milijard lir so potrošili za plakate in reklamno za volilna zborovanja. Nekatere stranke se do danes niso plačale svojih dolgov, čeprav so bile volitve že junija lanskega leta.

Nevarno žarišče

Angleški zunanji minister Eden, je izjavil, da pričakuje ob novem letu zaostritve hladne vojne med vzhodnimi in zahodnimi državami. Med tako imenovane vzhodne države sodi tudi Kitajska, kjer vlada komunistična vladavina. Kitajski nacionalisti, ki jih vodi general Cankajsek, so se ohranili samo še na Formozu in na drugih manjših otokih, kjer je Kvevoj. Tu se včasih vžve prava vroča vojna med Kitajci na celini in Kitajci na otokih. S celine švigajo granate na Kvevoj, to ogrožuje je zdaj toliko bolj nevarno za svetovni mir, odkar so Američani sklenili s Cankajskim pogodbo o skupni obrambi Formoze in otokov Beskadrov. Američani bodo na Formozu zgradili lastno vojaško oporišče. Spor se je zaostril, odkar so v Pekingu obsodili 13 Američanov zaradi spijonaže. Vnel ameriški senator Knowland je zahteval, naj ameriška vojska blokira Kitajsko na morju in v zraku; blokada naj traja, dokler ne bodo Kitajci izustili Američanov. Predsednik Eisenhower je odbil ta predlog, vendar je zunanji minister Dulles izjavil, da ga bo vlada upoštevala, ako ne bo mogla z mirnimi sredstvi prepričati Kitajcev, da izpustijo obsojene Američane.

„GOSPODARSTVO“

izhaja vsak drugi petek. — UREDNISTVO in UPRAVA: Trst, Ulica Geppa 9, tel. 38-933. — CENA: posamezna številka lir 25, za jugoslavijo din 15. — NAROCNINA: letna 600 lir, polletna 350 lir. Pošt. ček račun »Gospodarstvo« 11-9395; za jugoslavijo letna 380 din, polletna 200 din; naroča se pri A.D.I.T.-u, DRZ. ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-1, ček. rač. pri Narodni banki št. 604-T-375 in pri »LIPAE« v Kopru; ostalo inozemstvo 2 dol. OGLASI se naročajo pri PUBLIPRESS, Trg Golodni 4, Trst, tel. 93-589, ali neposredno pri upravi »Gospodarstva«. — CENE OGLASOV: za vsak m/m višine v širini enega stolpca 40 lir, za inozemstvo 60 lir.

Glavni urednik dr. Lojze Berce
Odgov. urednik dr. Stanislav Oblak
Založnik: Založba »Gospodarstva«
Tisk: Tiskarna »Graphis«

267,7 MILIJONA SVICARSKIH FRANKOV so določili v švicarskem parlamentu za gradnjo tankov, in sicer 100 milijonov za nabavo 100 srednjih tankov, 44,2 milijona za opremo in letalsko obrambo na tankih, 27 milijonov za lahke tanke in 96,7 milijona za obrambo proti tankom, se pravi da bodo švicarji potrošili za tankovsko orožje okoli 4 milijarde lir.

ENO MILIJARDO 700 MILIJONOV LIR JE POTROŠIL Achille Lauro, znani italijanski brodar, za financiranje monarhistične stranke v Italiji. Sam je to izjavil, ko je prišlo do razkola v monarhistični stranki.

6.107.659 ČLANOV STEJE ANGLEŠKA LABURISTIČNA (DELAVSKA) STRANKA. Med temi je 5.071.936 včlanjenih v sindikatih (Trade unions). Letni dohodki stranke znašajo 205.558 angleških funtov (okoli 350 milijonov lir). Sindikati prispevajo za stranko 124.750 funtov (okoli 212 milijonov lir).

OKOLI 4 MILIJONE LIR JE povprečno stala volilna propaganda za vsakega poslance v italijanskem parlamentu. Okoli 32 milijard lir so potrošili za plakate in reklamno za volilna zborovanja. Nekatere stranke se do danes niso plačale svojih dolgov, čeprav so bile volitve že junija lanskega leta.

Češkoslovaškega klienta ne smemo izgubiti!

Italijanska vlada se je v londonskem sporazumu o tržaškem vprašanju obvezala, da bo sklicala mednarodno konferenco, na kateri bodo zaledne države razpravljale o ureditvi tržaške proste luke. Za poživitev prometa v tržaški luki bi bilo sklicanje takšne konferenice nujno potrebno. Londonski sporazum ne omenja izrecno, katere države je treba sklicati na to konferenco. Italijanska vlada še ni o tem dala nikakršne izjave. Listi, ki podpirajo njeno politiko glede Trsta, so poročali, da bodo na to konferenco povabljeni samo predstavniki Avstrije, Jugoslavije in Švice. Italijanska vlada naj bi povsem tem ignorirala Čehoslovaško, Madžarsko in Poljsko. Rim je v ostrem diplomatskem sporu s Prago zaradi napadov praškega radia na italijansko vlado in je celotno zagrozil s prekinitvijo diplomatskih odnosov. Verjetno je, da bo italijanska vlada poskušala izkoristiti poostreitev hladne vojne med Vzhodom in Zahodom zato, da podobne konference sploh ne skliče.

V tem primeru bi seveda zopet trpele tržaške gospodarske koristi, ki zahtevajo, da se promet v pristanišču čimprej pospeši. Zanimivo je, da se je češkoslovaški promet skozi Trst letos močno povečal v primeri z lanskim, medtem ko je celotni železniški promet ostal na lanskem višini. V prvih desetih mesecih leta 1954 je češkoslovaški promet namreč dosegel 125.898 ton, lansko leto v istem razdobju 88.019 ton. V desetih mesecih leta 1954 je češkoslovaški promet predstavljal 4,3% celotnega železniškega prometa (2.911.368 ton), v istem razdobju leta 1953 pa komaj 2,9% celotnega tržaškega železniškega prometa (2.935.043 ton).

CSR je torej dragocen klient tržaške luke, ki ga ni mogoče ignorirati. V tej zvezi so zanimiva izjavljanja v češkoslovaškem gospodarstvenem biltenu za december 1954 o češkoslovaški prevozniki politiki, ki zaslužio vsjo pozornost za Trst; saj je v njih posredno začetan tesen okvir, v katerem se Trst lahko uveljavlja v svojem zaledju.

Važna vloga pri prevažanju blaga iz CSR in v nasprotni smeri pripada prometu po rekah, ker ima Češkoslovaška po svojih plovih rekah in razširjeni mreži prekopov neposredno zvezo z morskim pristaniščem ob Baltiku, Severnem in Črnem morju.

To važnost podkrepljuje dejstvo, da vzdržuje CRS na rekah lastno plovbo, kar ji omogoča zelo ekonomičen prevoz na eni strani na ladjah, ki plovejo lahko tudi po morju, a na drugi strani na ladjah, ki plovejo od morja v notranjost. Rečni prevoz na pod-

oddaljenih krajih izven tako imenovane obmorskega, civiliziranega pasu. Proo, kar opazi, ko zapušča zadnje hiše v predmestju celih južno-ameriških mest, je naglo izgubljanje onege, čemur na splošno pravimo civilizacija. Od tedaj naprej in vse, dokler ne dosepe v novo naselje, te na razmere, ki si jih malo prej zapustil, spominja samo še dobro tlakovana cesta. Ob njej ti takoj padejo v oči iz blata in trsa zgrajene kolibe poljskih delavcev, nepregledni nasadi sladkorne trsa, zapuščen polja, ki so jih že tako izžgali, da niso več plodna, in na njih od časa do časa okostnjak poginule govede, okrog katerega se zbira požrešni krogarji. To je prava slika posledice redkonaselnosti dežele.

Ze davno smo pustili za seboj naselje, kjer je bila zadnja železniška postaja. Tudi cesta, po kateri poskušamo nas Fiat, ni več tlakovana, temveč na debelo pokrita s prahom, ki se za nami vzdiguje v visok črn oblak. Nasadi sladkorne trsa se vedno bolj redčijo in že po nekaj urah se vozimo sredi savane, ki se proti jugu spušča k reki So. Franciška, a na severu prehaja v hribovito predstražo Serre do Piauhy — pogorja, katerega s pragozdom poraščeni obronki so še domovina napol divjega plemena Cariri.

(Se nadaljuje)

Nova zbornica za Jugoslavijo v Milanu

Milanski list »Il Sole« poroča, da je bil pred božičnimi prazniki v odseku za zunanjo trgovino milanske trgovinske zbornice sestanek, na katerem so razpravljali o vprašanju Italijanske trgovinske zbornice za Jugoslavijo. Predsedoval je dr. Dalla Volta; prisostvovali so poleg predstavnikov številnih industrijskih in trgovinskih podjetij, bank, zavarovalnic in prevoznikov tudi predstavniki nebaherih važnih trgovinskih zbornic v severni Italiji, dalje tržaške trgovinske zbornice, ki jo je predstavljal dr. Eugenio Vatta. Prisostvovali so tudi predstavniki pripravljalnega odbora za ustanovitev Italijanske trgovinske zbornice za Jugoslavijo, ki je bila ustanovljena nedavno v Milanu. Dr. Dalla Volta je omenil, da je bil po naročilu zadnjega sestanka imenovan posebni odbor, ki naj bi preučil vprašanje ustanovitve ustanove v prosti obliki združenja, ki bi pospeševala izmenjavo med Italijo in Jugoslavijo. V tej zvezi je omenil

pobude v Milanu in Trstu. Nato je dr. Vatta iz Trsta obširno poročal o razgovorih s slovenskimi oblastmi; za morebitno ustanovitev jugoslovansko-tržaške trgovinske zbornice. Poudaril je, da bi ta zbornica bila omejena na določeno ozemlje ter bi ustrezala posebnim zahtevam tržaškega gospodarskega področja. Govornik je naglasil potrebo sodelovanja med tržaško in milansko zbornico za Jugoslavijo. Za njim se je oglašil zopet dr. Dalla Volta, ki je omenil, da je zbornični odbor prišel do zaključka, da bi se okvir Italijanske

zbornice za Jugoslavijo, ki je bila nedavno ustanovljena, razširil na vse gospodarske sektorje, ki imajo posla z Jugoslavijo, in da bi se temu ustrezno izpremenila pravila. Po razpravi, ki so se jo udeležili številni govorniki, so na sestanku sklenili, naj dr. Dalla Volta ustanovi nov pripravljalni odbor, ki naj zainteresira za ustanovitev italijanske zbornice za Jugoslavijo čim širši krog podjetij ter naj v januarju skliče občni zbor članov. Naslov novega začasnega pripravljalnega odbora (Comitato promotorio provvisorio della Camera di Commercio italiana per la Jugoslavia) je pri milanski trgovinski zbornici (via Mercanti 2).

TRŽAČANIT KTOR ŽELI PREBITI SVOJ LETNI ODMOR V JUGOSLAVIJI, NAJ SE OBRNE NA TURISTIČNO PODJETJE

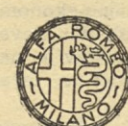
Putnik - Slovenija

s svojimi poslovalnicami, Vam razkaže na svojih izletih in potovanjih vse, kar je najlepše in najzanimivejše v Jugoslaviji in v svetu. — Poslovalnice in menjalnice: Ljubljana, Maribor, St. Ilj, Celje, Novo Mesto, Kranj, Jesenice, Pistoja, Sežana, Sežana dr. meja, Gorica, Gornja Badgona. Prodajamo vse vrste vozovnic za Jugoslavijo in inozemstvo; rezerviramo mesta, menjamo valuto in čeke; posredujemo potne dokumente i. t. d.

KLJUČAVNIČARSKA MEHANIČNA DELAVNICA

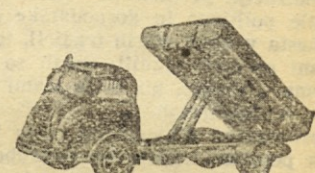
Batič Franc

IZDELUJE ŽELEZNE OGRAJE IN DRUGE PREDMETE
TRST - ULICA CRISPI 15 - Tel. 95-214

Alfa Romeo

Izdelke svetovno znane kvalitete:
AVTOMOBILE - AVTOBUSE - TROLEJESE - KAMIONE - AVTOCISTERNE IN DRUGA SPECIALNA VOZILA - POMORSKE DIESEL MOTORJE - AVIONSKE MOTORJE - ELEKTROAGREGATE VSAKOVRSNE REZERVNE DELE

NUDI PRODAJNI URAD ZA JUGOSLAVIJO

Alfa Romeo

“ARAUTO,” TRST
TOMAŽIČ & POŽAR

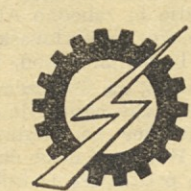
TELEFON: 97 274 - BRZ.: ARAUTO
UL. GALATI 24 - POST BOX 245
Glajšave pri plačilu!

TVRDA USTANOVILJENA LETA 1883

Destilacija Jancušek

TRST - Barkovlje - TRIESTE - Barcola - TELEFON 29-963
Lastna proizvodnja in izvoz:

eteričnih olj za lekarniško uporabo in izdelavo parfumov;
eteričnih olj za izdelavo dišečih mil in kozmetičnih izdelkov;
esenc za izdelavo likerjev, sirupov in slaščičarskih proizvodov;
neškodljivih barvil in aromatičnih kemičnih proizvodov.
Obilo uspeha želimo vsem poslovnim prijateljem in odjemalcem srečno in uspešno polno novo leto!

Radiosa

IMPORT - EXPORT
ELEKTROTEHNIČKI MATERIAL ZA NISKO I VISOKO NAPON ELEKTRIČNI STROJEVI - PRIBOR ZA TEHNIČNI URED - ALATNI STROJEVI I ALAT - SPRAVE ZA BRODARSKO INDUSTRIJO

Trst - Trieste - Piazza della Borsa 7/I

Tel. 37-760

Telegr. RADIOSA

Vsem cenj. odjemalcem želimo obilo uspehov v letu 1955.

IZVOZI: Sve vrste lekovitog aromatičnog bilja - Sirovog opijuma, Alkaloida opijuma, makove čaure, eterična ulja, i dr.

UVOZI: Eterična i ekstraktivna ulja, ekstrakte i mirise.

VARDAR FABRIKA KONZERVE

IZVOZ - UVOZ SKOPJE

PROIZVODIMO I IZVOZIMO:

Tomateno pire, džemove, kompote, konzervirano povrće (grašak i boraniju) marmeladu i pulpove od raznog voća.

Prilikom početka nove godine 1955 želimo poslovnim i radnim ljudima Trsta mnogo uspeha u njihovom radu!

PRODAJA NA VELIKO I MALO ORIGINALNIH ENGLJSKIH ŠTOFOVA ZA MUŠRA I ŽENSKA ODIJELA UZ NAJNIZJE CIJENE.

PRILIKOM VAŠEG DOLASKA U TRST MAGAZIN ENGLJSKIH ŠTOFOVA
POSJETITE U VAŠEM INTERESU TRST - ULICA SAN NICOLÒ BR. 22 - TELEFON 31-138

Srečno in veselo novo leto 1955!

tiskarna
„graphis“
ZADRUGA TISKARJEV Z O. Z.
TRST - UL. SV. FRANČIŠKA 20
Telefon 29-477

Jestvine
LUPINC ALOJZ
PRAPROT

Jestvine
ŠUSTERŠIČ JOŽICA
SEMPOLAJ ST. 36

Jestvine
MILIČ OSKAR
SLIVNO

Gostilna
PERIC
Trbiška avtocesta

Jestvine
GRUDEN EDVARD
NABREŽINA ST. 100

Prodaja kuriva
SULIGOJ DANILO
OPČINE, Proseška št. 24

Gostilna
ČEPUTA JOSIPINA
DOMIO

Pristna domača vina
in pršut v gostilni
OTA DUŠAN
KROGLJE ST. 4

Strojna mizarska
delavnica
KRALJIC DANILO
BOLJUNEC ST. 228

Gostilna
SANCIN MIRKO
BOLJUNEC ST. 62

Gostilna in mesnica
PETAROS TONČKA
BORŠT ST. 60

Trgovina jestvin
KUKANJA DRAGO
NABREŽINA 106

Zaloga stavbnega
materiala in lesa
DANEU FRANČIŠKA
OPČINE
Narodna ul. št. 77
Želimo cenjenim odjemalcem uspeha polno novo leto!

KURIVO Bernard
Dangos
NABREŽINA

ZALOGA PAPIRJA
PAPYROS
TRST - ULICA F. SEVERO 10
TELEFON ŠTEV. 36-453

C. G. R. COMMERCIO GENERALE RAPPRESENTANZE
S. a. R. L.
Trst, ulica Geppa 9/II
ŽELI CENJENIM ODJEMALCEM OBILNO USPEHA V NOVO LETU 1955!
Telefon 37-940, 28-352
Telegr. „CIGIERRE“
Poštni predal št. 185

VSE ZA
KMETOVALCE **EDVARD FURLANI**
TRST - UL. MILANO ŠT. 18 - TELEF. 35-169
Krema za živino — Žita — Umetna gnojila —
Žveplo — Modra galica — Poljedelski stroji
Orodje — Vsakovrstna semena i. t. d.

Želite dobrega domačega vina in prvovrstne domače hrane?
Pridite, postreženi boste točno in hitro po nizkih cenah v
GOSTILNI **„AL GAMBERO“** (PRI RAKU)
Trst - Ulica Udine št. 37
OBILNO SREČE V NOVO LETU ŽELI KOŠUTA FRANC, LASTNIK!

DOLES IVO - Trst, Ulica G. Gozzi 1
izdeluje ročne torbice, kovčke in konjsko opremo.
Izvršuje vsa popravila točno in po nizkih cenah.

TRGOVINA MANUFAKTURNEGA BLAGA IN DROBNARIJE
CEPAR PETER PAVEL
Trst - Ulica Udine št. 36 - Tel. 28-296

SREČNO NOVO LETO IN OBILNO USPEHOV ŽELI
Kino Prasvetni Dom
NABREŽINA

ŽELEZNINA Josip Terčon
Nabrežina

MESNICA IN SUHOMESNI IZDELKI
Fuks-Volpi Jože
NABREŽINA
želi cenjenim odjemalcem in prijateljem mnogo poslovnega uspeha in sreče v novem letu 1955!

JESTVINE
KOŠUTA FELIKS
SV. KRIŽ ŠT. 134

INSTALACIJSKO PODJETJE
Sosič Bernard
OPČINE - PROSEŠKA UL. 18

DRUŠTVENA GOSTILNA, OPČINE, PROSEŠKA 39
Želimo vsem cenjenim gostom in prijateljem
srečno Novo leto!

PEKARNA in GOSTILNA
GRILANC MARIJ in CELESTINA
NABREŽINA

SOCIETA' CARSICA
A. R. L.
UVOZ - IZVOZ - Predstavništvo
Trst, ulica Imbriani št. 14/II., tel. 35-044
Telegram: CARSIMPEX
UVAŽAMO: suho in sveže sadje, gobe, jajca in ži-
vino. — Usnje in usnjeno galanterijo. —
Preproge „PIROT“ — Les za predelavo
IZVAŽAMO: južno sadje in kolonialne ter raznovrst-
ne stroje.

PRIZNANA KROJAŠKA DELAVNICA ZA DAME IN GOSPODE
KOŠUTA STANISLAV
se priporoča in želi cenj. klientom polno uspeha v letu 1955!
TRST - Ulica Raffineria št. 5 Telefon 95-498

VOLK KAREL
ŽELIMO SREČNO IN USPEHOV POLNO
NOVO LETO VSEM CENJ. ODJEMALCEM!
Trgovine v Trstu: Trg Scorcola 3, tel. 36-981
Ul. Giulia 6 in 27, tel. 90-151
Trgovina v Bazovici 99

KROJAČNICA **MOZETIČ**
TRST - TRG GARIBALDI II, I. - TEL. 90-280
želi cenj. klienti, prijateljem in znancem srečno Novo leto!

UVOZNO IN IZVOZNO PODJETJE
VETRIH GIOVANNI
Gorica, ul. Lantieri 5 - Tel. 2527
Drva za kurjavo, oglje in premog
Prodaja na drobno in na debelo!

KMEČKA BANKA
r. z. z. o. j.
Gorica - Ulica Morelli št. 14
Telefon 2206

M. Vabsoave
Ulica S. Giusto 16
Telef. 93-609
PROJEKTIRANJE - MONTAŽA CENTRALNIH KURJAV
IN VODOVODNIH INŠTALACIJ - KLEPARSTVO

Srečno Novo leto želi
Zadružni konzorcij jestvinčarjev
UVOZNIK IN GLAVNA ZALOGA
RADENSKE MINERALNE VODE
TRST - ULICA VALDIRIVO 3 - TEL. 35-034

IMPORT **VARDAR** EXPORT
SKOPJE - JUGOSLAVIJA
Tel.: 29-56, 17-62, 21-60 - Telegr.: VARDAR-SKOPJE - Pošt. pret. 211
UVOZI: industrijska postrojenja, strojeve, sve vrste
mašina, alat, instrumente te ostale metalne proizvode

„LA VINICOLA TRIESTINA“
DI ALBERTO URŠIČ
Trst, ul. Cec. Rittmeyer 20 - Tel. 38-380
IMAMO BOGATO ZALOGO VINA VERONA, FURLAN-
SKA, ISTRSKA in VIPAVSKA VINA ter KRAŠKI TERAN
Želimo obilo uspehov vsem cenj. odjemalcem v letu 1955!

MESNICA
PUNTAR DANILO
Prosek št. 6
Srečno in veselo Novo leto želi vsem svojim
cenjenim odjemalcem staroznana trdka
Jakob Perhauc
ZALOGA LIKERJEV, ŽGANJA IN SIRUPOV
TRST, ul. S. T. Xidias št. 6 - Tel. 96-332

GOSTILNA
OSTROUŠKA
TRST - UL. S. NICOLÒ 1 - TELEFON 37-919
Cenjenim gostom želimo veselo Novo leto!

MESNICA
LOZAR JOSIP
Sv. Križ - Sesljan

GOSTILNA
FURLAN
REPENTABOR ŠTEV. 19
Cenjenim gostom in prijateljem
želimo obilo uspeha v novem
letu 1955!
TOČIMO
PRVOVRSTNA DO-
MAČA, VIPAVSKA
IN ISTRSKA VINA IN
KRAŠKI TERAN -
PRVOVRSTNA
KUHNJA
TOČNA POSTREŽBA

Bufet
Somažič
TRST - ULICA CASSA DI RISPARMIO 3

TRGOVINA
JESTVIN
SKABAR JOSIP
OPČINE
NARODNA ULICA, 42
TELEFON št. 21-026
Želi cenjenim odjemalcem srečno
in uspeha polno 1955 leto!

MISHOU CARLO
IMPORT-EXPORT
Gorizia, via Angiolina 23 - Tel. 23-29
Uvažamo drva za kurjavo in obdelavo ter oglje in premog

MOTORNA KOLESA „OLYMPIA“
Kolesa priznanih znamk, motorna kolesa „OLYMPIA“ z motor-
jem N. S. U. 49 cc. QUICKLY ter nadomestne dele
Trdka **PLAHUTA IGNAC**
GORICA, Ul. Duca d'Aosta 4 - Obilo uspehov v letu 1955!

Franciškin Mirko
Elektroinstalacijsko podjetje, vodne in-
stalacije, električne po- Nabrežina, Trg
trebsčine, radioaparati

UVOZ - IZVOZ - ZASTOPSTVA
BERGINC FRANC
TRST - ULICA FILZI 8 - TEL. 28-748
Raznovrstni stroji, električni material, tehnični material,
gradbeni material, kemični proizvodi, kože in kožni izdelki,
tekstilni proizvodi, metalni in mineralni proizvodi

HOTEL COLUMBIA
♦ Tekoča topla in hladna voda
♦ Centralna kurjava
♦ Kopalnice, dvigalo
♦ Telefon v vseh sobah
TRST - ULICA DELLA GEPPA ŠTEV. 18 - TRST
ZA PRENOČNICE POKLIČITE TELEFON 23-741/31-083
Lastnik: LIPANJE FRANC

Albergo ABBAZIA
Na novo preurejen hotel - Tekoča mrzla in
topla voda - Centralna kurjava in kopalnice
V neposredni bližini železniške postaje „Stazione Centrale“
Trst, ulica della Geppa št. 20 - Tel. 23-068

Trgovina
tkanin
CITTAR
ul. Del Teatro Romano 1, Trst
Telefon št. 31-110
Velika izbira tkanin najboljših
angleških znamk

CANTINA TRIESTINA SOC. A. R. L.
UVOZ in IZVOZ
Zaloga pristnih domačih in istrskih vin ter kraškega
terana in drugih vin
Cenjenim odjemalcem želimo obilo uspehov v letu 1955!

Srečno Novo leto želi cenjenim odjemalcem
TRGOVINA IN PEKARNA
ZORA ČOK
Opčine, Narodna ulica št. 61 - Tel. 21-046

Blažina Ivan
Gabrovec
IMPORT - EXPORT vsakovrstnega mate-
riala in zaloga gradbenega materiala
na drobno in debelo
Uradi: TRST - Ul. F. Severo 99 - Tel. 23-906

TRGOVINA IN DELAVNICA **ČEVLJEV**
GEC ALOJZ
TRST, Piazza Tra i Rivi 2 - Rojan
Oglejte si naše zaloge smučarskih čevljev, modnih damskih
izdelkov, moških in otroških čevljev in copat
CENE UGODNE CENE UGODNE

PLETENINE, TKANINE IN MODNE DROBNARIJE
SUSIČ KRISTAN
TRST - ULICA DI ROIANO ŠT. 2 - TRST

ELEKTROINSTALACIJSKO PODJETJE
AMBROŽIČ MILAN
TRST, UL. BOCCACCIO 10 - TEL. 29-322

URARNA in ZLATARNA
Mikoli Trst, Campo S. Giacomo št. 3

Martellani
Gabrijel ZASTOPNIK
Trst, ul. Timeus 4 - Tel. 90-296

UVOZ - IZVOZ
Hrovatin Jože
GORICA
ul. Mighetti št. 8 - tel. 24-26
želi obilo uspehov vsem c.
jugoslovanskim izvoznikom!

TRGOVSKO ZASTOPSTVO ADAMIČ
TRST, UL. VALDIRIVO 13
TELEFON 28-449/31-996

Nudi najboljše pogoje pri nabavi
in prodaji vsakovrstnega blaga

TVRDKA
USTANOVljena leta 1866
Kerže
TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO
EMAJLIRANI ŠTEDILNIKI IN PEČI NAJMODERNEJ-
ŠIH OBLIK NA VSA GORIVA ♦ POPOLNA OPREMA
ZA KUHNJE, JEDILNICE, RESTAVRACIJE, IZ EMAJ-
LA NERJAVEČEGA (INOX) JEKLA ITD. ♦ ELEKTRIČNI
LIKALNIKI, SESALCI ZA PRAH, PRAJNI STROJI,
GRELCI ZA VODO, HLADILNIKI ♦ DEKORATIVNI
PREDMETI UMETNE OBRTI, OD KERAMIKE DO
BRUŠENEGA KRISTALA ♦ LESTENCI TER VSEH VRST
ELEKTRIČNE LUČI, KLASIČNE IN MODERNE OBLIKE
TRST - PIAZZA SAN GIOVANNI, 1 - TEL. 35-019

Kupujte pri trdkah, ki oglašajo v „Gospodarstvu“!

Jakob Vatovec Nasl.

TRST - Via Torrebiana 19
Tel. 23-587, 37-561

UVOZ

IZVOZ

KOLONIALNEGA BLAGA
INDUSTRIJSKIH KEMIČALI
TEHNIČNIH PREDMETOV
TKANIN IN OBLEK

POŠILJA TUDI DARILNE PAKETE

IMPEXPORT

TRST - ULICA CESARE BATTISTI 23-I
Tel. 44-208 - Telegr. IMPEXPORT - TRIESTE

UVAŽA:

IZVAŽA:

vsakovrsten les, drva za tekstil, kolonialno blago
kurjavo, gradbeni material in raznovrstne stroje

SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA VSAKOVRSNE KOMPENZACIJE

NEGRINI GIUSEPPE - TRIESTE

VIA GIULIANA 55 - TEL. 96-700

KUJUJE odpadke metala, krpe, sirove kosti i vune

BOSCOLO & C.**IMPORT EXPORT**

TRST, TRIESTE - Riva Grumula 10 - Tel. 38-117 23-657
Brzjav: BOSCOLORIVA

Kupujemo: odpadke metala, rezani les, jajca, kemične proizvode
Prodajemo: stroje, Diesel material in tehnične predmete

GOSTILNA

Jurišević Vladimir
Gornji Ri col 1101 - Trst

Ali boste šli na izlet?

Pridite v gostoljubni
VELIKI REPEN ŠT. 76
V gostilni

KRIŽMAN

boste postreženi s pristnim teranom, vipavskim in istrskim vinom in izbornim domačim pršutom. Domača kuhinja z dobro pripravljenimi raznovrstnimi jedili.

NAJVEČJA ZALOGA
NAJBOGATEJŠA IZBIRA
VSAKOVRSNIH PODLOG

Blago za
MOŠKE OBLEKE
POTREBŠČINE ZA
ŠIVILJE IN KROJAČE

Vse po konkurenčnih cenah!

TECHNA

IMPORT-EXPORT
TRST - ULICA FABIO FILZI 17/1
Tel. 35-907 - Telegr.: TECHNALUIN

Vršimo vsakovrstne izvozne in uvozne operacije

Vršimo za Jugoslavijo
razne industrije strojev,
orodja in tehničnega
materiala

„DRAGONJA“

INDUSTRIJA ZA PREDELAVO RIB
SADJA IN ZELENJAVE

UMAG tel. št. 15
BRZOJAV: DRAGONJA UMAG

Želi vsem cenjenim odjemalcem obilo uspehov v letu 1955!

„Jugoriba“

EXPORT - IMPORT
ZAGREB, Trg Republike 8

• IZVOZI

Riblje konzerve (sardine, filete, skuše, tunjevine i dr.)
slanu ribu; sardelnu pastu, spužve i koralje.

• UVOZI

Brodске motore i rezervne
dijelove za iste, zatim razne
pribore i potrebšćine za ribarstvo
i prehranbenu industriju

Poslovnim prijateljem želimo obilo sreče in uspeha v novem letu!

MNOGO USPEHOV V NOVEM
LETU VAM ŽELI PODJETJE

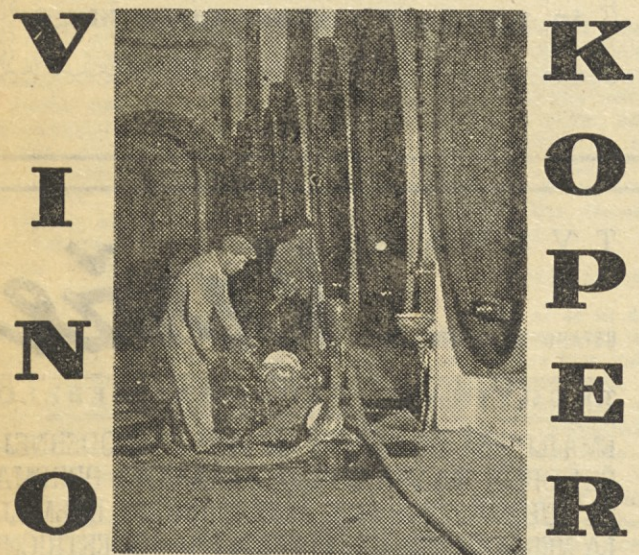
„Drava“

IMPORT - EXPORT

IZVOZNIK ZA ŽIVINO,
JAJCA, SUHE GOBE,
SADJE IN ZELENJAVO

• MARIBOR

PARTIZANSKA CESTA, 6
JUGOSLAVIJA
TELEFON 30-61
Brzjav: DRAVAEXPORT

Veletrgovina z alkoholnimi pijačami
Zaloga istrskih vin kot: refošk, malvazija, Barbera, Pinot, merlot, kabernet itd. ter žganja in likerjev

Vsem cenjenim odjemalcem in dobaviteljem
želimo srečno Novo leto!

SPLOŠNA TRGOVSKA

UVOZ

KOPER

IZVOZ

(CAPODISTRIA)

TELEFON 43 in 100

ZASTOPNIK ZA TRST:

ADAMIČ

UL. VALDIRIVO 13, tel. 28-449/31-996

„AGROIMPEX“

Trgovačko poduzeće za UVOZ i IZVOZ
BUJE - Telefon br. 36

IZVOZIMO: Svaku vrstu povrća i voća, suhe
šljive, brinje, lešnjake, meso i
stoku i stočnu hranu.

UVOZIMO: Južno voće, bakalar, rižu, kavu
i poljoprivredne strojeve.

Svojim poslovnim prijateljima i ostalim
želimo mnogo uspeha u novoj godini!

„IBI“**INDUSTRIJA BOMBAŽNIH IZDELKOV****K R A N J**

želi srečno in uspeha polno
novo leto vsem cenjenim
odjemalcem in poslovnim
prijateljcem!

TOVARNA KLEJA LJUBLJANA

LJUBLJANA - ŠMARTINSKA UL. 50

Telefon: 30-611 in 30-368

Brzjav: «OSSA» - Ljubljana

ŽELI OBILO USPEHA V LETU 1955
VSEM ODJEMALCEM IN POSLOVNIM
LJUDEM!

TRGOVSKO PODJETJE
ZA PREVOZ Z LESOM
IN GRADBENIM MATERIALOM

Bar

KOPER (postaja)
TELEFON ŠT. 98

IZVAŽA VSE VRSTE LESA TER VRŠI
KVALITATIVNI IN KVANTITATIVNI PREVZEM
VSEH VRST LESA V F. L. R. J. ZA DOMAČA
IN INOZEMSKA PODJETJA

OBILO USPEHA VSEM CENJENIM ODJEMALCEM
IN DOBAVITELJEM V LETU 1955!

F. Rupena Succ.

GENERALNI ZASTOPNIK ZA TRST
IN ITALIJO ISTRSKIH PREMOGOV.
NIKOV RAŠE

DRUŽBA Z O. Z.

ZASTOPSTVO ZA JUGOSLOVANSKI LES:

ŠIPAD - Sarajevo

EXPORTDRVO - Zagreb

JADRAN - DRVO - Reka

ISTRA IMP.-EXP. - Reka

LIGNUM - Zagreb

T R S T
ULICA UDINE št. 15
TELEFON ŠT. 38-648, 235-73
TELEGRAMI: «RUPENAFRAN»

S. I. L. L. A.

Izvoz in uvoz vseh vrst trdega lesa

Gorica, ul. Duca d'Aosta 17 - Tel. 34-36

Prisrčna voščila vsem trgovsk. prijateljcem v letu 1955!

Tvrđka A. PIZZI

UVOZ in IZVOZ vseh vrst kož, usnja in usnjenih izdelkov
Trst, ulica XXX Ottobre 18 - Tel. 37-486

želi vsem cenjenim odjemalcem in dobaviteljem obilo
uspehov v letu 1955!

Srečno Novo leto cenj. odjemalcem in prijateljcem želi tvrđka

JAZBAR STANISLAV

UVOZ - IZVOZ

vseh vrst blaga za stavbeništvo
Vezane plošče vseh vrst

T R S T

Urad in skladišče: Scalo legnami - Tel. 44-552

VITTORIO VOLPI
STROJI ZA GRADNJO CEST
ZA KAMNOLOME, RUDNIKE i. t. d.

Podjetje se je preselilo iz ul. Valdirivo na nov naslov:
Trst-Trieste, Piazza Oberdan 7 prit., tel. 37-341

VSEM ZNANCEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
ŽELIMO OBILO USPEHA V NOVEM LETU!

Autoservis

PREDSTAVNIŠTVO za
nadomestne dele italijan-
skih, nemških in zavez-
niških avtomobilov ter
nadomestnih delov za
DIESEL motorje, pumpe,
injektorje ter traktorje

TRST, ulica Gattelli 7
Tel. 44120 / 92898

Oglasi v „Gospodarstvu“
imajo najboljši uspeh

TVRDKA USTANOVljena V LETU 1903

KOSTORIS ADOLFO

TRST-TRIESTE
VIA CARDUCCI 39 - Tel. 94-160

VELIKA IZBIRA
IZDELANIH MOŠKIH
OBLEK - BLAGO ZA
MOŠKE IN ŽENSKE
OBLEKE - PODLOGE

OB PETDESETLETNICI usta-
novitve našega podjetja želimo
opomniti cenjeno klientelo, da
imamo vedno na zalogi prvo-
vrstno in trpežno blago.

PRIPOMINJAMO, da so se
že Vaši starši vedno radi po-
služevali naše tvrđke.

10% **popusta** na že tako
ugodne cene damo tistim, ki
se predstavijo v naši trgovini
z listom „Gospodarstvo“.

Obiščite nas!

„Vinicola“

PERTOT DANILLO

Zaloga domačih, istrskih in vipav-
skih vin ter dobre verone
Pristni kraški teran in tokajec

Oglejte si našo zalogo!
Dostavljamo na dom

TRST - UL. TRENTO št. 16
Tel. 23-074 Tel. na dom 48-155

MESNICA IN TRGOVINA MESNIH IZDELKOV

Scarel Ermenegildo

Gorica, P. Vittoria (Travniki) 8 - Tel. 21-35

želi obilo sreče vsem cenj. odjemalcem
v letu 1955!

PETDESET LET STARA TVRDKA

KERŠEVAN JOŽEF

IMPORT-EXPORT koles, šivalnih strojev, radio
aparatur ter avtomobilskih nadomestnih delov
GORICA, Corso Italia 24 - TRST, Strada del Friuli 102

COMMERCIO LEGNAMI GORIZIA

UVOZ - IZVOZ

RAZNOVRSTNEGA LESA IN ELEKTRIČNEGA MATERIALA

GORIZIA-GORICA, ul. Morelli 14 - Tel. 34-58

VITTORIO MISERI

GORIZIA, VIA ARIOSTO 5 TELEFON 33-35
DOM 26-49

Uvoz in izvoz vseh vrst lesa, par-
ketov, furnirja, drv za kurjavo itd.

Želimo obilo poslov in uspeha v letu 1955 vsem
cenjenim odjemalcem in dobaviteljem!

TRANS - TRST

D. Z. O. Z.

Srečno Novo leto!

ŽELJEZARA ZENICA

BRZOJAVI: ŽELJEZARA ZENICA - TEL.: 7-20-105 i 106 - TEK. RN KOD. NAR. BANKE FIL. ZENICA - BROJ 711-T-3

Delovni kolektiv želi v novem
letu 1955 vsem poslovnim lju-
dem in delavstvu Trsta obilo
uspeha pri njihovem delu

ISTARSKA BANKA d.d. KOPER

VRŠI PLAČILNI PROMET Z INOZEMSTVOM

PREJEMA VLOGE NA TEKOČE RAČUNE
IN HRANILNE KNJIŽICE TER NAJUGOD-
NEJE OBREŠTUJE • ODOBRAVA DOL-
GE IN KRATKOROČNE KREDITE DELAV-
CEM IN NAMEŠČENCEM V POTROŠNIŠKE
NAMENE • KMETOM IN OBRTNIKOM V
GOSPODARSKO NAMENE

VRŠI VSE DRUGE BANČNE POSLE

D. PIERITRST, TRIESTE, UL. XXX OTTOBRE 8
Telef. 29-812, Telgr. KAPI, TriesteImport - Export vseh vrst
PLUTOVINE in
GRADNENEGA
MATERIALA**ELEKTRO-INSTALACIJSKO PODJETJE****Ambrožič Milan**

TRST, UL. BOCCACCIO ŠT. 10

Sprejemamo vse popravila in naročila
za nova inštalacije vseh vrst
električnih napeljavPokličite našo telef. št. 29.322
Se pripravljamo**F. SPADARO****SPECIJSKA**
TVRDKA
SPECIALIZIRANA
V LESNI STROKI

TRST - TRIESTE

VIA GHEGA ŠTEV. 2

TEL. 35-785 in 31-087

SCALO LEGNAMI - SERVOLA

TEL. 96 847

SCALO LEGNAMI - PROSECCO

PONTEBBA

VIA MAZZINI 49 - TEL. 59

Poštni predal 184

Telegr.: SPADSPEDIT

AngrocolonialTRGOVSKO PRETPRIJATJE ZA KOLONIAL
I PREHRANBENI ARTIKLI NA ANGRO
UL. Kara Orman br. 15 - SKOPJE, - p. f. 137
Tel. 27-86, 12-49, 10-98 Teleg. ANGROCOLONIALBavi se kupovinom i prodajom svih
kolonialno-prehranbenih artikla na velikoIstotako vrši uvoz-izvoz svih kolonialnih
artikla, voća, povrća i preradjevina, stočne
hrane, alkoholnih i bezalkoholnih pijača (sem
vina).**ZADRUŽNO IZVOZNO-UVOZNO PODJETJE***Slovenija - Sadje***LJUBLJANA** — Čopova ul. 50
P. pred. št. 83 — Telefon 23-303
Ekspozitura — Maribor

Skladišča v Volčji Dragi in Kanalu

Izvoz:

Sveže sadje in povrtnina —
Gozdni sadeži —
Sadni izdelki (sokovi, pulpe) —
Suho sadje —
Krmila —

Uvoz:

Agrumi in ostalo južno sadje
Kolonialno blago**LJUBLJANA**
Mestni trg 2TRGOVSKO IZVOZNO PODJETJE ZA DOMAČO IN UMETNO OBRT
VELETRGOVINA PREDMETOV
DOMAČE IN UMETNE OBRTIZOBOTREBCI, INDUSTRIJSKE ČIPKE - LESNA GALANTERIJA
IN POSODA - KAFI, SITA - RAZLIČNA NASADILA - UMET-
NI KOVAŠKI PREDMETI „KROPA“ Izvažamo vsako količino.
Prodajamo na drobno v poslovalnicah v Portorožu, sv. Nikolaju,
Ljubljani in na Bledu

Predstavništvo za Trst in sev. Italijo:

Inž. Čok Andrej - Trst, ul. Beato Angelico 8 - Tel. 48-057
Za idrijke čipke in ročna dela: Didž. Giuseppe - Trst,
ulica Carducci 10 - Telefon 24-931Cenjenim odjemalcem, poslovnim prijate-
ljem in znancem srečno Novo leto!**„INTERCOMMERCE“**

Poduzeće za export import

Impresa per esportazioni importazioni

UMAG**UMAGO**ŽELI OBILU USPEHOV V NOVEM LETU 1955
VSEJ CENJENI KLIJENTELI!**F. SPADARO****SPECIJSKA**
TVRDKA
SPECIALIZIRANA
V LESNI STROKI

TRST - TRIESTE

VIA GHEGA ŠTEV. 2

TEL. 35-785 in 31-087

SCALO LEGNAMI - SERVOLA

TEL. 96 847

SCALO LEGNAMI - PROSECCO

PONTEBBA

VIA MAZZINI 49 - TEL. 59

Poštni predal 184

Telegr.: SPADSPEDIT

«SAVA»**TOVARNA GUMIJASTIH IZDELKOV****KRANJ**želi v novem letu 1955 mnogo
uspehov delovnim ljudem!**UVOZNO**
in trgovsko podjetje**SLOVENIJA-AVTO****LJUBLJANA, Frankopanska 21****UVOZ — TRGOVINA NA VELIKO**
za motorna vozila vseh vrst, rezervne
dele za motorna vozila, avtogume, sploš-
ni in elektromaterial, avtomobilsko o-
rodje in pribor, dvokolesa in rezervne
dele za dvokolesa, gradbene stroje.**ZASTOPNIK**
TOVARNE AVTOMOBILOV
MARIBOR (TAM)**ZASTOPNIK**
TOVARNE AVTOMOBILOV
PRIBOJ NA LIMU (FAP)**ZLATOROG**

tovarna MARIBOR

Če na ružu, kolonjski vodi ali kremi prečitete:
„SOLEA“, bodite prepričani o odlični kakovosti kozmetičnih
proizvodov tovarne „Zlatorog“, MariborOdlična kakovost, prvovrstna embalaža, ugodne cene, velika
izbira, to so osnovna načela dela tovarne „Zlatorog“

Maribor - Klavniška ul. št. 23

Telefon 20-47, 20-48 - Teleg. Zlatorog - Maribor

Poslovnim in delovnim ljudem Trsta želi kolektiv
tovarne srečno in uspeha polno 1955 leto!**G. M. COLOMBIN & FIGLIO**

UVOZ - IZVOZ

PLUTOVINE
in **IZDELKOV**

Trst, Ulica I. della Croce 4

TEL. 94-570

Tigr. COLINTER - TRIESTE

— SICMA —IMPORT
EXPORT

TRST - TRIESTE

Ul. Giannetta 1

Telefoni:

Uradi št. 94-252

privatno 26-364

TELEGRAM: SICMAMARE

Priznana mednarodno
avtoprevoziško podjetje
SOCIETÀ GORIZIANA
AUTOTRASPORTI
GORIZIA
Via Donizetti N. 27
Tel. 28-45Prezemamo prevoz
vsakovrstnega blagaSpecialni pogoji za
provoz blaga
v JugoslavijoZaloga prvovrstnih
briskih, vipavskih
in domačih vin**BRIC IVAN**

GORICA - Ulica Croce št. 4

Telefoni: pisarna 3497
dom 2070**Altberger LEO**

IMPORT - EXPORT

GORICA - ULICA DONIZETTI 28

Tel. 33-85

želi vsem cenjenim dobavi-
teljem in odjemalcem obilo
uspehov v letu 1955!**RIZZI RAIMONDO**

GORIZIA, VIA MORELLI 4 - TEL. 22 42

IMPORT - EXPORTvseh vrst domačega in
južnega sadja
ter zelenjaveŽelimo obilo uspehov vsem odjema-
lcem in trgov. prijateljem v l. 1955!IMPORT
EXPORT**KOPER**
Tel. št. 74-155IZVAŽAMO VSAKOVRSNO SADJE, ZELENAJO, GOZDNE SADEŽE (MALINE, BRINJE),
SVEŽE IN SUHE GOBE, PRVOVRSTNE SUHE SLIVE V EMBALAŽI PO ŽELJI KUPCA.
PREOVSEM PA PRIPOROČAMO NAŠO PRVOVRSTNO PARADIŽNIKOVO MEZGOJ
POLNJENO V DOZAH, TUBAH IN V SODIH
VSEM CEN. ODJEMALCEM IN DOBAVITELJEM TER POSLOVNIM PRIJATELJEM ŽELIMO OBILU USPEHOV V LETU 1955**SLOVENIJALES**PODJETJE ZA IZVOZ LESA
IN LESNIH IZDELKOV**LJUBLJANA**
TITOVA 1/a - TEL. 20 563

IZVAŽAMO:

- Mehak in trd žagan les
- Gozdne proizvode
- Celulozni les
- Drva za kurjavo
- Vezane in panel plošče
- Stole iz upognjenega lesa
- Zaboje
- Ogļje
- Furnirje
- Parkete
- Lesene hiše
- Lesno galanterijo
- Lesovinske sode
- Pisarniško in stanovanj
sko pohištvo
- Serijsko in luksuzno po-
hištvo znamke «OPEX»

Obilo uspeha v 1955 letu želi poslovnim prijateljem in znancem!

GRADINAR**UVOZ - IZVOZ**
SKOPJETELEFON: 13-22
TELEGR.: «GRADINAR»
SKOPJE
PRESTAVNIŠTVO
BEOGRAD TEL. 22-887

IZVOZI:

SADJE IN ZELENAJO

UVOZI:

JUŽNO SADJE
IN KOLONIAL

Obilo uspeha in sreče v letu 1955!

MARULIČEV TRG Br. 18
Poštni pretinac broj 192
Telefoni: 37-323, 36-251
Teleg. Exportdrvo-Zagreb

Proizvodi poznatog slavonskog drva

IZVOZ DRVA I DRVNIH NAMEŠTAJA:

Rozana gradja, tvrda i meka	Sanduci
Hrastovo dužice	Bačve
Celulozno drvo	Namještaj iz savijenog drva
Ugalj retortni i šumski	Razni namještaj
Ogrjevno drvo	Drvena galanterija
Furniri	Stolarski alat i tezge
Šperploče i panelploče	Četke i kistovi itd.
Hrastov i bukov parket	

Zastupstvo za Trst:

Tvrdka F. RUPENA - Succ. Trst, Ul. Udno 15, telefon 38-648, 23-537

MARIBORSKA
TEKSTILNA
TOVARNAPREDILNICE, TKALNICE, BARVARNE, TISKARNA, APRETURE
MARIBOR**PROIZVODNJA:**bombažna preja, sukanci za šivanje
in vezenje, hlačevine, kloti, bombaž-
ne in umetno svilene podloge, flane-
le, popelin, zefir, kreton, tiskanine iz
bombaža in stanične volne, tkanine
v imitaciji chantunga in tropikale.
Vse naše tkanine iz stanične volne,
kakor tudi chantung in tropikale so
apretirane proti mečkanju in oprem-
ljene s posebnimi zaščitnimi znaki,
ki jamčijo za trajnost apreture tudi
po večkratnem pranju.**IZVAŽA:**sukance za šivanje, hlačevino, klate,
svilene serže, popelne, zefirje, kre-
tone ter tiskanine za moško in žen-
sko perilo.**UVAŽA:**

barve, kemikalije, utenzilije itd.

Jugoalko**MARIBOR = PARTIZANSKA 39**Delovni kolektiv podjetja
želi poslovnim in delovnim
ljudem Trsta obilo
uspeha v letu 1955!

Izradjujemo:

Mesingane šipke vučene, kvalitete Ms
58 — Odjevke obojenih metala, raznih
kvaliteta i težina po načrtima i mode-
lima — Vodovodne, parne i sanitarne
armature — Gradjevinski okov i okov
za namještaj iz mesinga, poniklovan i
pokroman — Metalne spiralne cijevi za
ručne tuševce, za elektro, avtomobilsku
i ventilatorsku industriju te spiralne
cijevi za poljoprivredne strojeve —
Otkovke i otpreske iz bakrenih, cinko-
vanih i aluminijevih legura — Kom-
pletno peći za kupaonice s armaturama

MARIBORULICA HEROJA JEFTIČA 11 - TEL. 23-07, 24-13, 25-12
BRZOJAV: LIVARNA — POŠTANSKI PRETINAC 20Naš kolektiv želi uspeha polno novo
leto vsem delovnim ljudem Trsta!

KMETOVALCI INVRTNARJI, OBIŠČITE NAS!

Umetna gnojila - Krma za živino - Prvovrstna semena lastnega pridelka in inozemska - Trte, sadna drevesa, razne cvetlične sadike, vrtnice itd. - Poljedelski stroji in druge potrebštine

DUKCEVICH TOVARNA PRVOVRSTNIH MESNIH IZDELKOV

VIA GIARIZZOLE 18 — TEL. 96-000
VIA LAZZARETTO VECCHIO 9/a — TEL. 24-640

Lastna proizvodnja najmodernejše sobne in kuhinjske opreme. — Oglejte si trgovino

ZAFRED - TOMIZZA

TRST — ULICA VASARI ŠT. 6 — TELEFON 96-850

SREČNO, VESELO IN USPEHA POLNO
NOVO LETO ŽELI VSEM KLIENTOM

"PLEMENILNA POSTAJA"

PAROVEL MAKSIMILJAN — Mačkovijske š. 81

KAVARNA

B'ratuž

GORICA - ULICA MAMELI ŠTEV. 4 - TELEFON 34-78
želi vsem cenjenim gostom obilo sreče v novem letu 1956!

Agencija za prodajo:
TRST, ul. Sv. Frančiška št. 46 - Telef. 28-940

UDOVIC FRANC

MANUFACTURE

Trst, ul. Mazzini 44, tel. 94550
Trg Ponterosso 5, tel. 29886

DROBNIG ANNIBALE

D. z O. J.
Uvoz — Izvoz
Trst, ul. Pascoš št. 13
Telefon 90-978

Želi cenj. odjemalcem in
dobaviteljem obilo uspe-
hov v novem letu!

Ugo Margon

ZALOGA IN PREDELAVA
VREČ IN JUTE

TRST, ul. Fonderia 10 - Tel. 90-720

BUFET

"PRI JOŠKOTU"

TRST — ULICA GHEGA 5
Prvovrstna istrska in briška
vina. — Dober prigrizek in
izvredna domača kuhinja.

Cenj. klijenteli želimo VESELO NOVO LETO!

PREDILNICA
in
TKALNICA

Proizvajamo:

**bombažno prejo
in stanične tkanine**

MARIBOR

TRAVNIŠKA CESTA 38
Telefon 22-71
Telegr. Tkalicamaribor

PRISRČNA VOŠČILA V LETU 1955
VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM
IN DELOVNIM LJUDEM!

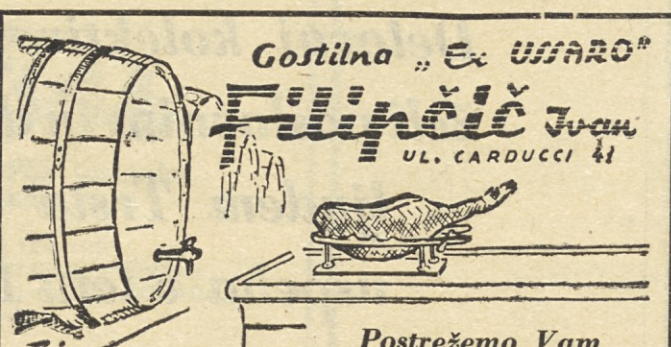
HOTEL DUGULIN JOSIP BANE	Gostilna PRESEL ZORA BAZOVICA ŠT. 95	JESTVINE MEDEN GIZELA Trst, ul. La Marmora 18
Gostilna DOLENC ANA PROSEK Devinska št. 3	Gostilna KRIŽMANČIČ FRANC BAZOVICA	JESTVINE OBERSNEL ANDREJ Trst, ul. Malolica št. 1
Zaloga piva ŠTOKA ANTON PROSEK Devinska št. 2	Trgovina in gostilna IVAN MAHNIČ BAZOVICA Solidna postrežba v trgo- vini, domače klobase in pristna rebula v gostilni.	ČEVLJARNICA EDVARD LUIN Trst, ul. Ghirlandaio št. 5 Tel. 90-377
Jestvine DANEU MARIJA PROSEK ŠT. 126	GOSTILNA GRUNTAR KAREL BAZOVICA ŠT. 4	Priznana mizararska delavnica LISJAK RAFAEL Trst, ul. S. Giusto št. 16
Jestvine HROVATIN EMIL BRIŠČKI ŠT. 9	Jestvine KRIŽMAN HERMAN BAZOVICA ŠT. 5	KROJACNICA HMELJAK MAKŠ Trst Guardiella Scoglietto 52
Gostilna PERTOT FRANC SV. KRIŽ ŠT. 132	Cenj. odjemalcem želi PEKARNA IN SLASCI- CARNA MARC RUDOLF BAZOVICA ŠT. 55 obilo sreče v novem letu!	ELEKTR. INSTALACIJSKO PODJETJE ŠVARA VLADIMIR Trst Ul. Giulia 28
Tobakarna in papirnica ŠVAB ET TENCE SV. KRIŽ ŠT. 34	Gostilna KRIŽMANČIČ JOSIP BAZOVICA ŠT. 185 želi obilo uspeha in sreče v novem letu!	TRGOVINA Z USNJEM VELJAK VIRGINIJ Trst Ul. Molino a vento 3
Krojačnica JAZBEC BERNARD NABREŽINA ŠT. 173	Tovarna sodavnice in gostilna GRGIČ ANDREJ BAZOVICA ŠT. 47	ČEVLJARNICA Škamperle Anton Trst Vrdelska cesta 50
Gostilna PERTOT IVAN NABREŽINA Kamnelom št. 65	Trgovina jestvin KALC EDI IN JUSTIN KAREL PADRICE ŠT. 7	KROJACNICA FILIPČIČ ANTON Trst Vrdelska cesta 31
Jestvine PERTOT MARIJ NABREŽINA ŠT. 104	Gostilna z vrtom MOŽINA AVGUST TREBČE ŠT. 10 se priporoča in želi sreč- no novo leto!	JESTVINE OREL JOSIP Trst Ul. Geppa 8
Manufakturna trgovina ČUK MILAN PROSEK ŠT. 62	Gostilna KRALJ-CARLI MIČE TREBČE ŠT. 17	KROJACNICA KRAVOS JOSIP Trst Ul. Brandesia št. 53
Ključavničarska me- hanična delavnica LUKSA EMIL PROSEK ŠT. 184	Mesnica HROVATIN ALEKSANDER TREBČE-OPCINE	JESTVINE Gregorič Avguštin Trst Ul. Commerciale Št. 25
Gostilna GUŠTIN ZGONIK ŠT. 3	Jestvine PAHOR KAREL TREBČE ŠT. 111	Gostilna SIMONIČ Narodna ul. 30, OPCINE Telefon 21-053
GOSTILNA GRILANC PIERINA SALEZ ŠT. 59	Gostilna MOŽINA JOSIP TREBČE ŠT. 49	HOTEL KRAS REPENTABOR želi cenjenim gostom in prijateljem obilo uspeha v novem letu 1956!
Jestvine REBULA JOSIP SALEZ ŠT. 60	GOSTILNA SOSIČ OPCINE, Narodna ul. 65 želi cenjenim gostom obilo uspeha v novem letu!	JESTVINE OBERTI HENRIK Trst, Vic. Castagneto 67 Tel. 38-580
Mesnica IVANČIČ RUDI GABROVEC ŠT. 43		
Zaloga vina ŠTEKELJ DOMINIK GABROVEC ŠT. 33		
CIKET JOSIP Drogerija: Ul. Solitario 11 Gostilna: Ul. Solitario 9 Trst		
JESTVINE ADAMI TRST, ULICA GIULIA 114 - TEL. 96-261		
GOSTILNA PLES LEOPOLD Devin		

Oglašajte v

„GOSPODARSTVU“!

PANGERC LJUBO

MESNICA
DOLINA - DOMIO

Postrežemo Vam

z najboljšim domačim in istrskim vinom
in domačim pršutom

Po vihnem morju iz Trsta v Livorno
V družbi radovednih Američanov

Po neskončno dolgem napovedovanju in obotavljanju in objavljanju, ki je med Tržačani vzbujalo varljive upe, so se anglo-ameriški zavezniki po podpisu londonskih dogovorov končno odločili, da prepuste Trst svoji usodi.

Nadse čudno pota menda te iste usode so tudi mene potisnili v zmešnjava tega izpraznjenega in sem tako imel priložnost pobliže spoznati ne samo zapleteni način in za naše pojme kar nerazumljivi manevri umetovanja in odvajanja, temveč tudi sedanje pomanjkanje v obli državi, ki sta si upravljal Trst in njegovo okolico skoraj deset let.

Ne bom vam opisoval dvotednega razhajanja, požiganja in metanja v morje ter kraške jame za nas navadne ljudi tako dragocenega materiala, ker to baje sodi med vojaške vede in je tudi vam prav gotovo več ali manj znano.

Začel bom kar tistega usodnega večera, 24. oktobra, ko mi je ameriški major, komandant moje sekcije, z resnim obrazom izjavil: »Alea iacta est (kocka je padla), jutri opolnoči morate odpluti.« Takrat je v mojih očeh ta major zrastle v velikana. Kako pa tudi ne, saj do tedaj nisem vedel, da zna tudi latinsko. No, ker smo bili ravno pri latinščini, sem se pa tudi jaz hotel postaviti in sem mu kar v rimah heksametra odgovoril: »Quidquid agis, prudenter agas et respice finem.« Cesar kol se lotiš, bodi previden. Malo čudno me je pogledal in nisem bil prav prepričan, ali me je razumel; skoro neslišno je zamomljajal: »Yes, yes...«, se zavrtel na petah in kdo ga je potem v zmede še videl!

Tako sem se naslednjo noč znašel na krovu male ameriške izvidniške ladje z nalogo, da jo odvedem v Livorno. Za popotne tovarise sem imel že staro posadko tržaških domačinov in enega ameriškega narednika ter dva kaplarja. Vsi razen narednika smo se že dolgo časa poznali in posebno me je veselila družba obeh kaplarjev, izmed katerih je eden bil mlad, kar maj pesen odvetnik iz Seattle, in drugi novinar iz San Diego v Kaliforniji.

Izpili smo točno opolnoči in to baje zato, da bi naš odhod ne padel preveč v oči že tako razburjenih Tržačanov. Komaj pa smo obšli Sandrijski rt, je naša ladja začela neusmiljeno poskakovati na valovitem morju, ki ga je jugovzhodnik dodobra razburkal, kot bi nam hotel preprečiti izplovitev iz Tržaškega zaliva. Vedel sem, da bo veter ob sončnem vzhodu s še večjo silo zadiljal in ker so nas visoki valovi kar nevarno preplivali, sem po radu zaprosil za dovoljenje, da se zopet vrnem v Trst. Odgovor, ki sem ga takoj sprejel, je bil kaj kratek in jassen: »Nadaljujte s plovbo in držite se prvotnih navodil!« Kazalo je, da je zaveznikom Trst kar čez noč postal prepovedani raj. V takem položaju smo nadaljevali potovanje, medtem ko so vse ribiške in tudi večje tovarne ladje hitele v varno zaklonišče istrskih pristanišč.

Tako sem se naslednjo noč znašel na krovu male ameriške izvidniške ladje z nalogo, da jo odvedem v Livorno. Za popotne tovarise sem imel že staro posadko tržaških domačinov in enega ameriškega narednika ter dva kaplarja. Vsi razen narednika smo se že dolgo časa poznali in posebno me je veselila družba obeh kaplarjev, izmed katerih je eden bil mlad, kar maj pesen odvetnik iz Seattle, in drugi novinar iz San Diego v Kaliforniji.

Izpili smo točno opolnoči in to baje zato, da bi naš odhod ne padel preveč v oči že tako razburjenih Tržačanov. Komaj pa smo obšli Sandrijski rt, je naša ladja začela neusmiljeno poskakovati na valovitem morju, ki ga je jugovzhodnik dodobra razburkal, kot bi nam hotel preprečiti izplovitev iz Tržaškega zaliva. Vedel sem, da bo veter ob sončnem vzhodu s še večjo silo zadiljal in ker so nas visoki valovi kar nevarno preplivali, sem po radu zaprosil za dovoljenje, da se zopet vrnem v Trst. Odgovor, ki sem ga takoj sprejel, je bil kaj kratek in jassen: »Nadaljujte s plovbo in držite se prvotnih navodil!« Kazalo je, da je zaveznikom Trst kar čez noč postal prepovedani raj. V takem položaju smo nadaljevali potovanje, medtem ko so vse ribiške in tudi večje tovarne ladje hitele v varno zaklonišče istrskih pristanišč.

LADJA JE LE PREVISOKO
POSKOČILA

Ko smo malo po deveti uri bili nekaj milijunov od Rovinja, je pa naša ladja tako nespretno poskočila na velikem valu, da smo vsi, ki smo tedaj bili na krovu, padali po tleh; iz podpaluba pa se je v tem trenutku začelo obupno klicanje na pomoč. Takoj sem obrnil premec ladje v smer valov in zapovedal ustaviti motorje. Spustil sem se v notranjost ladje in v mornarski kajuti naletel na narednika, ki se je zviljal po tleh, obupno rjovel in z roko kazal na svojo desno nogo. Nagel poskok ladje ga je vrgel z ležišča pod strop in od tam na pod, kjer si je siromak na treh krajih zlomil nogo. Za odlašanje ni bilo časa. Zaslon sem mu uravnal in povezal zlomljeno nogo med dva deski, ki sem ju v naglici odtrgal od postelje. Dvignil smo zastavni signal za zdravniško pomoč in z vsi brzino zapluli proti Rovinju. Sporočil sem po radiu v Trst na željo dogodek, ki vsekakor ni bil predviden v prvotnih odredbah in medtem ko smo se naglo približevali jugoslovanskemu pristanišču, sta me novinar Harry in mladi odvetnik iz Seattle zaskrbljena vpraševala, kaj se bo sedaj z nami zgodilo. Ne vem, kakšno mnenje sta ta dva mlada Amerikanca imela o Jugoslaviji in očitno sta se pomirila, ko sem jima razložil, da je narod, v čigar pristanišče plove, star pomorski narod, ki so mu prav gotovo znane razne konvencije, ki predvidevajo vsestransko pomoč ponesrečenim pomorščakom, ne glede na zastavo, pod katero plovejo. To moje predvidevanje nas nikakor ni razočaralo, temveč je daleč prekosilo vsa naša pričakovanja in pri obeh mladih zaveznikih popolnoma spremenilo podobo države, ki jima jo je tržaško časopisje tako čudno naslikalo.

DOMAČ SPREJEM V ROVINJU

V rovinjskem pristanišču nas je sprejela številna gruča radovednežev, katerim nihče ni branil pristopa do našega broda in še celo ne obiska na njem. Pristanišče in policijske oblasti so nam šle s tako vrnemo na roke, da smo ponesrečenca že po desetih minutah prepeljali v rovinjsko bolnico, kjer sta mu nadvse prijazna gospoda primarij dr. Horvat in zdravnik dr. Pejič dala potrebno prvo pomoč. Proti večeru je prišel iz Trsta še ameriški vojaški zdravnik in vsi skupaj smo bili gostje bolniške osebja, kjer so nam postregli s prav razkošno večerjo. Dr. Horvat, ki obvlada perfektno angleščino, se je s svojimi tovarišem kaj kmalu spustil v širokoverno razpravo, dočim smo si ostali ogledali moderno opremljeno bolnico. Tako domače prijaznega sprejema pač nismo pričakovali in moja ameriška prijateljstva sta ga ob našem prihodu v Livorno na dolgo in široko opisala svojim starešinam.

Preden smo naslednjega dne zapustili prijazno mesto, ki leži sredi zelenih borovcev, smo se lahko prepričali, v kako vzornem soglasju tamkaj živita narodnostni skupini dveh različnih jezikov in kako so se v tržaškem časopisju na žalost prepozno pojavljale novice s prav nasprotno vsebino.

Z najlepšimi vtisi smo zapustili malo istrsko pristanišče, namenjeni, da prelovrmo še vedno razburkano Jadransko morje in zavijemo v Ancona, kjer naj bi se sešli z ostalimi ameriškimi pomorskimi edincami, ki so kakor mi zapuščale Trst.

Ob zaključku bi rad mimogrede opozoril na nekatere okoliščine, ki so preprečevale našim Italijanom, a jim danes se otežujejo, da bi zavzeli pravilno gledišče v slovanski resničnosti, v kateri so se rodili; potrebno bi bilo končno, da se v njej znajdemo.

Julijska Krajina leži na sami meji v neposrednem sosedstvu z Italijo, pa tudi Dalmacija ni tako daleč od nje. (S tem nikakor ne oporekam to, kar sem poprej napisal o naravni ločenosti Italije od vzhodne obale Jadranskega morja in ekstraterritorialnosti italijanskega jezika v vmešanem pasu našega narodnega ozemlja. Kajti tam sem govoril o zemljepisnih enotah in jezikovnih področjih, medtem ko je tu beseda o čustvih, ki se ne pokorijo prav vedno kruti resničnosti, temveč se pogosto predajajo utvaram domišljije.) Učinek bližine je podvojen s podobnostjo narave. Srdozemski so tako podobne in zemlja kakor morje, a z njimi tudi ljudje nekje v širokem, drugod zopet v ozkem pasu ob vsej obali od Gorice in Vipavske doline, od Istre do Dubrovnika in Kotara, do Buđve in Bara. Vse to ustvarja očiščeno, ki lahko trenutno premoči celo posameznega našega človeka iz notranjosti.

Toliko prej in poleg tega mnogo bolj sugestivno kakor v neki oddaljeni deželi morajo tu na Italijana — v tako na zunanji sorodni sredini in polopravnega naslednika starih Rimljanov kakor mu to priznavajo tuji zgodovinarji, ponašati se vsekakor s pravico s prispevkom italijanske umetnosti k splošni kulturi. Pred sledovi beneške vladavine v Istri in Dalmaciji slavi »Serensissimom«, a pozablja na puščobo in bedo, v kateri je ta pustila istrske in dalmatinske kmete. Kadar je upor proti zahtevam po naši Dalmaciji strmojavil z mestnih zidov kamene leve sv. Marka, se je Italijan zadržal nad »barbare«, toda pri tem se ni spomnil, da je v samih Benetkah prvega takšnega leva razbilo ljudstvo že leta 1797.

Enostranski kult starin — pogosto prej polemiki kakor iskren — odvrca Italijana od tega, da bi bolje spoznal svojega slovanskega sosedu in žive vrednosti njegove sedanosti. Razvoj zgodovine in izpremenljivi tempo evolucije raznih narodov je medtem dodal stalinam že večkrat bolj poklicane čuvaje, kakor so tisti, ki jih razmetavajo, ne prav vedno v kulturne namene.

Sicer je romantično naglaševanje ostankov in izpričevanje iz preteklosti z ene kakor z druge strani stalen pojav v narodnostnih sporih, ki jih je v bivši Avstriji izževal spor slovanskih narodov, znan v zgodovini kot slovanski preporek.

Kar zadeva južne pokrajine, je odpor proti tej »slovanski nevarnosti« v državi pod pretežno nemško hegemonijo deloval vsaj v zgodnji dobi močnejše s severa. Toda toliko bolj besna

opiral prizor, ki nas je tako prizadel. V najtemnejšem kotu širka železnega postelja, na kateri spi ves srečen v svoji ni nevednosti najmlajši član družine — ne več kot leto star dojenček. Pred njim posteljo miza; na njej bri petrolejka, ki daje še mračnejše obeljele zakaje in nemu prostoru. Med posteljo in mizo, ki ji manjka ena noga, se stiskata dva mladoletna zaljubljenca in vse izgleda, da, da ju pri tem ne moti prav nič. Kar se dogaja okrog njih. V drugem kotu, ki je predeljen z neakosno ograjo do iz trsa, se pomnoži stiska sivi osliček in sodeč po skromnem prostoru, klavmu je dodeljen, siromaku gotovo ni dano, da bi se ulegel. Tik pri vratih se sklanja vsa zgrbljena starka nad železnim kotlom polente. Ognjišče je kar na tleh in v njem gori nekaj kosčkov lesnega oglja. To je tudi vse. Matni in oče neobjeljena dojenčka ter enega teh zaljubljenec se bogve kod pehata za vsakodnevnim zaslužkom, medtem ko so ostali mlajši člani družine gotovo pomešani med kričajočo do kože premočenih pobalnikov na ulici.

Starka je ne meneč se za našo prisotnost in upadljivo začudene obraze z utrujenimi kretanji izvrnila rumeni vsebino kotla na desko, ki je bila pripravljena na pragu. Polenta se je naglo razpršila po površini deske in na vseh krajih silila čez njo na umazano tla. Sestrada ščene, ki je prav tedaj na vem od kod pripadljalo, je za trenutek povohalo kadeče se jed.

Podobne bede je še mnogo v starih pristaniščih južne Italije. Morda je bil ves ta moj opis odveč, ko vendar sreča dovolj takšnih prizorov v italijanskih realističnih filmih, ki so polni vojni zaslovi po vsem svetu.

Komaj smo v Bariju zapustili žalostne predele starega mesta, nam je malem trgu korak obstal pred lepoto cerkvi, okrog katere se je na lesenem ograjdu gnetlo nešteto delavcev z namenom, da bi jo prepletkali. Na istočasno dejavnost smo naleteli v njeni notranjosti, kjer nam je prelat na dolgo razkladal, koliko milijonov bodo porabili za obnovo tega božjega hrama.

Nisem nikak brezverec in v težkih trenutkih svojega življenja na kopromnem in na morju prav rad izmolim kak očenaš za odrešenje svoje duše. Toda ne gre mi v glavo, zakaj so v Ortoni najprej obnovili eno izmeda številnih mestnih cerkev, ko bi s tem denarjem lahko pomagali pod streho stotinam nesrečnežev in zakaj prelato troši milijone za lepšanje svoje žitne kope cerkve prav na pragu osiromašenega predmestja v Bariju.

S polno glavo podobnega razmišljanja se mi je vrnil na ladj. V kajuti so mi na pisalni mizi slučajno obrnili čale oči na zadnji številki tržaškega dnevnika, ki sem jo kupil pred odhodom in v kateri so bile objavljene debelimi napismi obljube tržaškemu prebivalstvu. Milijoni in milijarde visoke števila, ki jih do sedaj ni bilo deležno nobeno mesto. Tedaj sem pri prvi podvomil, in sicer ne v obljube, temveč v stvarno izvršitev teh.

Dr. Josip Vilfan

Od iredentističnih sanj do gospodarske resničnosti

Kaj Italijanom zamegljuje pogled

V.

Ob zaključku bi rad mimogrede opozoril na nekatere okoliščine, ki so preprečevale našim Italijanom, a jim danes se otežujejo, da bi zavzeli pravilno gledišče v slovanski resničnosti, v kateri so se rodili; potrebno bi bilo končno, da se v njej znajdemo.

Julijska Krajina leži na sami meji v neposrednem sosedstvu z Italijo, pa tudi Dalmacija ni tako daleč od nje. (S tem nikakor ne oporekam to, kar sem poprej napisal o naravni ločenosti Italije od vzhodne obale Jadranskega morja in ekstraterritorialnosti italijanskega jezika v vmešanem pasu našega narodnega ozemlja. Kajti tam sem govoril o zemljepisnih enotah in jezikovnih področjih, medtem ko je tu beseda o čustvih, ki se ne pokorijo prav vedno kruti resničnosti, temveč se pogosto predajajo utvaram domišljije.) Učinek bližine je podvojen s podobnostjo narave. Srdozemski so tako podobne in zemlja kakor morje, a z njimi tudi ljudje nekje v širokem, drugod zopet v ozkem pasu ob vsej obali od Gorice in Vipavske doline, od Istre do Dubrovnika in Kotara, do Buđve in Bara. Vse to ustvarja očiščeno, ki lahko trenutno premoči celo posameznega našega človeka iz notranjosti.

Toliko prej in poleg tega mnogo bolj sugestivno kakor v neki oddaljeni deželi morajo tu na Italijana — v tako na zunanji sorodni sredini in polopravnega naslednika starih Rimljanov kakor mu to priznavajo tuji zgodovinarji, ponašati se vsekakor s pravico s prispevkom italijanske umetnosti k splošni kulturi. Pred sledovi beneške vladavine v Istri in Dalmaciji slavi »Serensissimom«, a pozablja na puščobo in bedo, v kateri je ta pustila istrske in dalmatinske kmete. Kadar je upor proti zahtevam po naši Dalmaciji strmojavil z mestnih zidov kamene leve sv. Marka, se je Italijan zadržal nad »barbare«, toda pri tem se ni spomnil, da je v samih Benetkah prvega takšnega leva razbilo ljudstvo že leta 1797.

Enostranski kult starin — pogosto prej polemiki kakor iskren — odvrca Italijana od tega, da bi bolje spoznal svojega slovanskega sosedu in žive vrednosti njegove sedanosti. Razvoj zgodovine in izpremenljivi tempo evolucije raznih narodov je medtem dodal stalinam že večkrat bolj poklicane čuvaje, kakor so tisti, ki jih razmetavajo, ne prav vedno v kulturne namene.

Sicer je romantično naglaševanje ostankov in izpričevanje iz preteklosti z ene kakor z druge strani stalen pojav v narodnostnih sporih, ki jih je v bivši Avstriji izževal spor slovanskih narodov, znan v zgodovini kot slovanski preporek.

Kar zadeva južne pokrajine, je odpor proti tej »slovanski nevarnosti« v državi pod pretežno nemško hegemonijo deloval vsaj v zgodnji dobi močnejše s severa. Toda toliko bolj besna

vestnik

SLOV. GOSPODARSKEGA ZDRUŽENJA

POSLOVNI KOLEDAR ZA JANUAR

Do 5. januarja morajo proizvajalci in izvajalci sodav, umetnih in naravnih mineralnih vod, leda in sveže ribe plačati davek na poslovni promet za prodajo tega blaga prodajalcem na drobno izvršene v mesecu decembru 1954.

Do 8. januarja morajo delodajalci, katerih obrati so podvrženi nezgodnemu zavarovanju, predložiti Zavodu za delovne nezgode izkaz mezd izplačanih v drugem polletju 1954 in na temni osnovi temu zavodu zavarovalno preplačilo za prvo polletje 1955.

Do 10. januarja morajo trgovci, poštne in telegrafne, trgovski zastopniki in proizvajalci, ki so se pridružili k združenju, predložiti Uradu za delo seznamov službenec zaposlenih v obratu do 31. decembra 1954.

KRONIKA

TRŽASKI TRGOVCI PRICAKUJEJO KUPCE Z ONSTRAN MEJE.

Tržaski trgovci na drobno z vso posrednostjo sledijo razvoju pogostosti za obsej obmejnega prometa. Njihova pričakovanja so polna in čakajo na kupce iz onstran meje. Računajo, da se bo prodaja in trgovanje na drobno poenostavilo po praznikih, ko bo pošel december, ki so ga potrošniki prešli na odpravi in trinaštet plače in odpravili ob odpravi iz službe pri anglo-ameriški vojski. Tudi jestivinarji, organizirani v Slovenskem gospodarskem združenju, niso se sestali in razpravljali o ureditvi

Sadje in zelenjava med prazniki

Trgovci s sadjem na drobno tožijo, da so letos prodali manj sadja za praznike kakor druga leta. Po njihovem mnenju so tega krivi predvsem božični paketi, katere prejmejo mnogi meščani od svojih delodajalcev. V teh paketi je predvsem sadje, ki pa je bilo enostavno pri trgovcih na drobno. S tem imajo trgovci na drobno prikrasjen

Prvo vrstne pomaranče se prodajajo po 130 za kg na debelo in 200 na drobno, srednje vrste od 50-80 na debelo in 80-120 na drobno. Mandarini grede po 140 na debelo, 200 na drobno, ostali od 50-100 na debelo in 100-160 na drobno. Navadne vrste jabolk se prodajajo po 50-80 na drobno (30-40 na debelo), srednje vrste po 80-100 na drobno (50-80 na debelo), prvovrstne kakor ajdicijske pa po 140-200 na drobno (90-120 na debelo). Hruške stalaletne prvovrstne »kaiserje« 160-200 na drobno in 100-150 na debelo; navadne po 80-100 na drobno in 80-100 na debelo. Hruške za kuhanje je letos mnogo manj kakor lani. Zato se tudi cena drži visoko. Prodajajo se po 65-70 na debelo in po 100 na drobno, to je približno 50 lir več kakor lanske leto. Kaki-rov ni več na trgu. Cena limon pada, ker jih je dosti in se malo prodajajo; medved po 60-120 na debelo in 140-200 na drobno.

Krompirja je več vrst na trgu. Tako prane okrogel 26 na debelo, 38 na drobno, vrste »majestica« 32 na debelo, 42 na drobno; belgijski 36 na debelo 48 na drobno; holandski 42 na debelo in 60 na drobno. Na trgu je tudi južnoitalijanski nov krompir, ki stane 45-55 na debelo in 70-80 na drobno. Cikurija vrsta iz Italije, ker goriske ni več na trgu stane 40-50 na debelo in 60-80 na drobno. Ohrovti gorški stane 20-25 na debelo in 40-50 na drobno, domači 25-30 na debelo in 40-50 na drobno. Kokoš na debelo gre po 40-50 na debelo in 80-100 na drobno. Paradižniki grede prevelike od 100-120 na drobno. Selna domača vrsta furlanska je za 20 lir cenejša, ker je slabše vrste. Spinača domača je drago 120-140 na debelo in 180-200 na drobno; goriska, ki je dobre kakovosti stane 70-100 na debelo in 100-140 na drobno; italijanska je slabša in gre po 60-80 na debelo, 80-100 na drobno. Cvečič stane 50-80 na debelo, 80-120 na drobno. Karčofi so se podražili tik pred prazniki in so se prodajali po 70 lir na drobno; zdaj je cena zopet padla na 40 na debelo in 40 na drobno. Letos jih je precej na trgu, dočim jih je bilo malo. Radič rdeč gorški stane 200-300 na drobno (100-200 na debelo); zelen radič se prodaja po 120-180 na drobno (60-90 na debelo). Soljena mehka »francoska« iz Italije gre po 100-120 na drobno in 100 na debelo. Gorška je cenejša, trda po 100-140 na drobno (60-100 na debelo). Cena dojenčev svinčev je se dvignila, ker jo vedno manj in stane 100-140 na debelo in 140-180 na drobno.

Nad 2 milijardi za cono B

Piran, 28. dec. 1954

Po sklenitvi londonskega sporazuma o Trstu sta bila okraja Koper in Buje vključena z amandmajem koordinacijskega odbora zveznega izvršnega sveta v jugoslovanski gospodarski sistem. Zato se bo moralo odslej gospodarstvo obeh okrajev ravnati po istih določbah, ki veljajo za gospodarstvo v ostalih jugoslovskih. Kljub temu pa bosta oba okraja še nadalje ohranila svoje dodelane privilegije stalističe, ker jima bo v obliki dotacij povrnjeno vse tisto, kar bi morala po teh določbah odvajati v zvezni sklad. Tako bosta lahko oba okraja 100% izkoriščala zvezni davek na dobiček in sredstva amortizacijskih skladov.

Razen teh ugodnosti so bile z amandmajem zagotovljene za gospodarsko leto 1955 koprskemu okraju investicije v znesku 750 milijonov dinarjev, bujskemu okraju pa v znesku 500 milijonov dinarjev. Ker bo iz zveznih sredstev financirana gradnja ceste Senožec - Rižana, za katero bodo porabili prihodnje leto 750 milijonov dinarjev, znaša tedaj investicijski prispevek zvezne vlade za oba okraja nič manj kot dve milijardi dinarjev. Zvezni vladi je namreč veliko na tem ležeče, da ostaneta gospodarska dejavnost in življenjska raven v obeh okrajih neizpremenjeni, odnosno da se po možnosti še bolj dvigneta.

Temu stremljenju je bilo posvečeno tudi zadnje zasedanje obeh zborov okrajne ljudskega odbora v Kopru. Ker nameravajo graditi v Kopru več stanovanjskih blokov, so bile te gradnje proglašene za splošno koristno delo in je bila že ustanovljena posebna komisija za razlastitev zemljišč, ki pridejo v posej vseh gradenj. Oba zbor sta med drugim odobrila investicijske načrte raznih podjetij za nakup opreme. Za razvoj ribištva je bil odobren kredit v znesku 75 milijonov dinarjev, ki bodo uporabljeni za gradnjo in opremo šestih ribiških ladij. Za pospeševanje turizma je bil odobren kredit v znesku 39 milijonov dinarjev, s katerimi bodo adaptirani hoteli »Metropole«, »Rotonda« in »Miramar« v Piranu, ki bo s tem pridobil 130 novih ležišč. Prav tako je bil odobren tudi predlog sveta za prosveto in kulturo o ustanovitvi italijanske vaješniške šole v Izoli.

Pa tudi bujski okraj noče zaostajati za koprskim. Okrajni ljudski odbor je namreč izdelal petletni gospodarski načrt, v katerem so predvidene investicije v znesku 6,5 milijarde dinarjev. Sicer pa čaka ta nekdanji zapuščen okraj lepa bodočnost, ker je bogat s prirodnimi darovi. Saj so tam nedavno odkrili nova bogata ležišča boksita, in to prav v trenutku, ko so bila stara ležišča domala že izčrpana.

Zaradi širokogrudne pomoči zvezne in obeh republiških vlad je obema okrajema blivše cone B zagotovljena lepa bodočnost in že ni več daleč čas, ko oba okraja ne bosta več potrebavala te pomoči, marveč se bosta z lastnimi sredstvi povzpela med najnaprednejše okraje v svoji novi domovini.

Bogat ribolov. Podjetje »Riba« v Izoli si je ob začetku letošnjega polneta ribolova zastavilo nalogo, da bo s svojimi trinajstimi ribiški ladjami nalovilo 80 vagonov rib. Čeprav sta dve ladiji izpadli, pa je podjetje z enajstimi ribiški ladjami nalovilo namesto predvidenih 80 vagonov 93 vagonov rib, kar predstavlja za ribiške ladje take vrste pravec rekord. Ta uspeh pa je v veliki meri pripisati modernizaciji ribiških naprav in ladij, ki so opremljene s petimi radijskimi oddajniki in sprejemniki postajami.

dr. F. J.

KAJ MORAJŠ VEDETI O SOCIALNEM ZAVAROVANJU

Razvrednotenje denarja uniči prihranke

IL. Zasebnim prihrankom poidevcev, ki se se prej zavedali socialne potrebe, da štedijo na prostovoljni podlagi, se zdaj pridružila milijonska armada razvrednotenih zavarovancev za socialno zavarstvo.

V zvezi z zasebno štednjo je treba pomeniti večjo prilagodljivost zakonodaje o socialnem skrbstvu in novost, da se zelo pogostega denarnega razvrednotenja. Po prvi in drugi svetovni vojni je prišlo v mnogih državah do obsežnega razvrednotenja denarja. To je imelo za posledico strašne izpadke tistih, ki so vlagali svoje prihranke v dobri valuti in denarne zavarovane. Čež noč so izgubili skoraj vse prihranke, postali veliki reveži. Padlo je tudi razvrednotenje v štednjo, ki se je le počasi oporavilo in okrepilo. Takšen primer so doživeli po prvi svetovni vojni v Avstriji in Nemčiji pa tudi v drugih državah. Čež noč so vsi prihranki postali »papirnati milijoni«, v resnici pa velika šroamki. Enaka usoda je po obeh vojnah zadela tudi zavarovance za življenje. V dobri valuti so pred prvo in med obeh vojnami plačevali visoke zavarovalne zneske, prešli pa je nekaj papirja, ki je predstavljali komaj šestdeseti, sedemdeseti ali celo stoti del vplačane kapitala.

Podobno bi se zgodilo tudi s pokojninami in drugimi dajatvami zavarovancev za socialno skrbstvo, ki so se odmerjale pred drugo svetovno vojno v dobri valuti. Ze med samo vojno so zdale izgubljali na svoji vrednosti zaradi postopnega razvrednotenja denarja.

ja. Takoj po vojni pa je kupna moč pokojnin še nadalje padala ter spravljala upokojece socialnega skrbstva v obup. Samemu ustroju socialnega skrbstva je grozil polom. Ze leta 1947 so bili izdani prvi zakoni in ukrepi, s katerimi se je začelo postopno prilagajevanje socialnih prispevkov in dajatev novim valutnim prilikam. Tako je bil na zelo spreten način ohranjen ugled socialnega skrbstva v splošno korist vseh zavarovancev. Treba je že takoj poudariti, DA PREDSTAVLJA RAZVREDNOTENJE KUPNE MOCI DENARJA NAJVEČJO OVIRO ZA BOLJŠE IN PRAVILNEŠE POSLOVANJE SOCIALNEGA SKRBSTVA. ZATO STA UMETNO NAVIJANJE CEN IN NEPREMIŠLJENO NARODNO GOSPODARSTVO NAJVEČJI ZLOČIN NAD NAJREVNJEŠIMI SLOJCI PREBIVALSTVA — PROLETARCI. Oboje povzroča razvrednotenje denarja, to je zmanjšanje njegove kupne moči. Kljub izredni prilagodljivosti socialnega zavarovanja, najkrajemu se položaja denarne kupne moči, je vendar stvarno nemogoče takoj tudi upravno slediti novemu položaju; zaradi tega nujno nastajajo v dobi pogostega razvrednotenja denarja krajsa ali daljša razdobja neprimernih pokojnin in drugih socialnih dajatev. Socialni prispevki in dajave se na primer pri nas po zakonu lahko menjajo vsako leto enkrat. Če jih ne menjajo, ostanejo enaki prejšnjemu letu.

Prispevke za vsa socialna zavarovanja morajo skoraj v celoti plačevati

Voščite!

Tudi vi, večni računarji v podjetjih in na bankah, voščite svojim znancem, ki prav tako kakor vi premlevajo poudene in ponoti trde številke po bankah, podjetjih, trgovinah in obrtnih delavnicah. Ze sama vaša vizitka, jih bo razveselila, ker ni na njej števil, računov ali protesov. Prinesla bo v podjetje nekaj vaše osebnosti in vaše duše, vsaj delček vaše družine in vaše doma. Zato bo dobro dela.

In če nočete voščiti iz osebnega nagajenja, voščite vsaj zaradi posla. Tudi v poslovnih zadevah koristijo prijateljski osebni stiki.

JUGOSLOVANSKE LADJE

Jugolnija: »Sarajevo« je priplula 18. decembra iz Bejutra z 900 t blaga in odplula 20. decembra v Benetke. »Užice« je priplula 19. dec. iz Turčije s 420 t blaga, vkrcala 120 t in odplula 20. dec. na Reko. »Crna Gora« je priplula 20. dec. iz ZDA z 897 t, vkrcala 191 t in odplula 22. dec. na Reko. »Vranjica« je priplula 26. dec. z Reke, vkrcala 1100 t in odplula 28. dec. v Aleksandrijo »Triglava« je priplula 30. dec. z Reke, vkrcala 500 t in odplula 30. dec. na Daljni vzhod. »Visa« je priplula 30. decembra z Reke, vkrcala je blago za Bliznji vzhod.

Pricakuje se prihod: »Titograda« 3-4 jan. z Bliznjega vzhoda, »Sarajevo« 3-4 jan. z Bliz. vzhoda, »Slovenija« 13. jan. iz ZDA.

Jadrolinija: »Istra« je priplula 21. decembra iz Grčije s 75 t blaga, vkrcala 179 t in odplula 22. dec. na Reko. »Pelješac« je priplula 27. dec. iz Grčije s 120 t in odplula 27. dec. na Reko. »Ladstov« je priplula 28. dec. iz Grčije s 120 t in odplula 29. dec. na Reko.

Pricakuje se prihod »Istre« 4. jan.

ZAHVALA »GOSPODARSTVA«

Uredništvo in uprava »Gospodarstva« se zahvaljujeta vsem bralcem lista, ki so jima posebej izrazili voščila za uspeh in napredek v prihodnjem letu.

UPRAVA TRŽASKEGA VELESEJMA, kakor tudi uprava Zagrebskega velesejma želita bralcem »Gospodarstva« mnogo uspeha v novem letu.

OPENSKA VZPENJACA V DOBRIH ROKAH.

Nekaj dni pred prazniki so nadzorniki openske vzpenjace ja so razgovori potekali v prisrčnem ozračju in dovedli do ugodnih zaključkov. Sklenjenih je bilo za 7 milijard lir kupiti, glede nadaljnjih transakcij v vrednosti 15 milijard se bodo pogajanja nadaljevala. Ni znano, ali je teh zaključkov deležna tudi tržaska industrija.

BOJ ZA POLNOČNICO NA OPCI-NAŠI. Nova italijanska duhovnika na Opčinah sta letos zahtevala za priseljenje Istrane posebnega polnočnice, ki naj bi bila ob 10.30. Utemeljila sta to zahtevo s tem, da italijanske vernike bodo slovensko petje med polnočnico. Z zahtevo nista prodra, ker je Vatikano odločil, da je ena polnočnica ob 12. uri dovolj.

ZA »ALDISLIJEV« SKLAD JE BIL NA PREDLOG ravnatelja za javna dela dr. Caffallerija nakazan znesek 200 milijonov lir. Ta denar so prihranili pri raznih javnih delih v okviru prejšnjih gospodarskih načrtov.

BOLNO ŽIVINO JE TREBA ZDRAVITI

Plemenitne postaje morajo odračunati kmetijskemu uradu v Trstu 50 lir od vsakega skoka. Ta denar gre občinskemu veterinarju za to, da poblija širjenje spolnih bolezni med živino. Kmetije iz Mačkovej se pritožujejo, da ne prihaja k njim živinozdravnik, ki bi se zanimal za splošno bolno živino v vasi. Bolno živino morajo gnati v Boljune, kjer je postaja za umetno oplojevanje, ali v Milje. To pomeni veliko zgubo časa. Bolj praktično bi bilo, da bi živinozdravnik sam prihajal v Mačkovej na pregled bolne živine.

KAVARNA - BAR „ADRIA“

želi cenjenim gostom srečno Novo leto!

Se priporoča lastnica FONASIERI ALBINA

Ulica Murat 6 — Telef. 29-480

Plodina

IMPORT - EXPORT

RIJEKA ul. Rade Končara 44

TELEF. 20-54 — 39-14

Izvozi: Voće i povrće. Voćne pulpe. Šumske plodove: Šipak, borovnicu i drugo. Stročna hrana: Sijeno, slamu i drugo. Alkohola i bezalkoholna pića (bez vina). Kesten, ruj, žitarke, lešnjak.

Uvozi: Kolonijal, agrume, južno voće.

želi svim klijentima sretnu i uspešnu novu godinu 1955!

„Gradšped“

Poduzeće za transport i špediciju RIJEKA

telef. 23.62

Radnički savjet poduzeća

Gradšped - Rijeka

Čestita novu 1955 godinu svim svojim klijentima i poslovnim prijateljima!

PROMET

v pristaništu

za prevoz ameriškega premoga za Jugoslavijo in Italijo. Na samem Sredozemlju se brodarine niso tako dvignile, ker je bil na razpolago ladijski prostor na ladjah, ki so v večjem številu prihajale iz Severne Amerike. Drugi deli domnevaro, da so zdaj zopet pričeli polniti skladišča blaga, ki so bila za časa korejske vojne izpraznjena.

Pomorski izvedenci so prepričani, da je bolj kakor vsi ti gospodarski razlogi vplivalo na gibanje brodarin ozračje, ki se je začelo v Evropi ustvarjati v zvezi z raznimi političnimi konferencami v Londonu in Parizu. V Evropi nastaja nova napetost. Težko je napovedati, koliko časa bo trajala dosedanja konjunktura za plovna podjetja, vendar kažejo pogoji, na podlagi katerih se slepejajo prevozne pogodbe na termin, da bo ta konjunktura trajala vsaj dobrega pol leta.

Naj navedemo nekatere postavke na tradicionalnih progah za prevoz žita: La Plata - Antwerpen - Hamburg se je brodarina dvignila od 92 na 100 in celo 105 šilingov; za prevoz na Angleško od 96 na 107/6, a za prevoz do Trsta 100-102 na 107/6; prevoz v italijanska pristanišča 12 dolarjev. Za prevoz žita z reke Sv. Lovrenca v Antwerpen - Rotterdam so proti koncu novembra računali 8,75 dolarja (mesec poprej pa 7,90), do Anglije 75,6 šilingov; z obale povpraševanje po ladijskem prostoruZdruženih ameriških držav do Jugosla-

vije 10,25 do 10,50 dolarja; od pristaniše Ameriškega zaliva do Anglije 82/6 šilingov, iz Angleške Kolumbije v Anglijo 100 šilingov itd.

Tudi za prevoz ameriškega premoga so brodarine poskočile: na progi Hampton Roads - Rotterdam - Amsterdam znaša zdaj brodarina 46 šilingov (konec oktobra 41), do Manchestra 33,6, do Genove 7,9 (v začetku novembra 7,20) dolarja; do jugoslovanskih pristanišč 9,65 dolarja (v začetku novembra 9 dolarjev).

BRODARINE NA JADRANU

Na podlagi vesti iz italijanskih virov v Trstu se brodarine na Jadranu niso prilagodile povišanju ki je nastalo pri prevozih na drugih progah. Le v novembru se je pokazalo malenkostno povišanje. Ta poročila navajajo, da so jugoslovanske družbe dodale k brodarini za prevoz lesa in cementa iz jugoslovanskih pristanišč v Turčijo 30%, čeprav niso druge »konference« povišale brodarine. Zaradi skrčenja izvoza lesa iz srednjeevropskih držav se je povišanje po ladijskem prostoru na Jadranu zmanjšalo. Brodarine za prevoz lesa iz Trsta v Aleksandrijo 29-31,6 šilingov; v Beirut-Latakijo 4,2 dolarja; za papir 14 dolarjev za tono do Izraela in 16 dolarjev za prevoz strojev; za prevoz papirja v severnoafriška pristanišča 80 šilingov v Maroko, 60 v Alžir in 50 v Turčijo.

Sretnu novu godinu i mnogo uspijeha u radu želi svim poslovnim prijateljima!

RIJEKA, Trščanska obala broj 8 P.O.B. 250

ŠJEDISTE RIJEKA

TELEGR.: TRANSJUG-RIJEKA

Teleprinter: 02-525

Telefoni: 37-44, 37-23, 37-11

Uvoz: Izvoz, Zlitarice

Tranzit: Pomorski, Loko otprema

VLASTITE POSLOVнице, PRETSTAVNIŠTVA I ISPOSTAVE: NEW YORK - BEOGRAD - ZAGREB - LJUBLJANA - OSIJEK - PULA - RASA - BAKAR - NOVI - MARIBOR JESENICE - SEZANA - NOVA GORICA - PREVALJE I HERPELJE KOZINA

UIVOZ • IZVOZ • TRANZIT • LOKALNA OTPREMA

Redoviti zbirni promet sa svim zemljama Zapadne Evrope - Unajmljivanje brodskeg prostora - Transportno osiguranje - Pakovanje - Kvalitativni i kvantitativni prijem robe - Carinjenje - Pregled lokalnih i međunarodnih tovarnih listova - Naša organizacija je spremna da Vas posluži u svim transportnim poslovima najbrže, najjeftinije i najekonomičnije - Za sve ponude i obavijesti obratite se našim poslovnicama - Korespondenti u svim većim pomorskim lukama svijeta

Jadrolinija

EXPORT-IMPORT

RIJEKA, ZAGREBAČKA 19

Tel. 33-15

IZVOZIMO: SVE VRSTE SVEŽE I SLANE MORSKE RIBE I RAKOVA

Želi svim klijentima sretnu i uspešnu 1955 godinu!

VINICOLA ISTRIANA

ZALOGA VINA NA DEBELO

Trst - Ulica Fondrija 11 - G - Tel. 93-200

Gostilna NOVI BUNKER

Trst, ulica Conti 40

Cenjenim odjemalcem in gostom želimo srečno Novo leto!

TVRDKA

Rag.

DARIO NERI

IMPORT EXPORT

Trst - Trieste, ul. Perarolo 35

Tel. 23-953

istra

IMPORT EXPORT

rijeka, ul. rade končara 44 - telef. 3318

želimo svim cenjenim klijentima puno uspijeha u novoj godini!

OBILO USPEHOV V NOVM LETU ŽELI VSEM CENJ. ODJEMALCEM

KOOPERATIVA

EXPORT-IMPORT

PODJETJE ZA IZVOZ LESA

LJUBLJANA, Miklošičeva ulica štev. 6 - Tel. 21-053

IZVAŽAMO: žagan mehak les, trd žagan les, gozdne sorte mente ter izdelke domače obrti.

TRŽNI PREGLED

Tržaški trg

KAVA

TRST. Zelo omejeno je število kupčij za blago v tranzitu. Vrste srednjeameriške kave kvotirajo 180 dolarjev; Minas 126-130 dol. za 100 kg in Ecuador 126-127.

Povprečne cene kave na viru proizvodnje so naslednje: *brazilska kava*, v dolarjih za 50 kg fob: Rio N. Y. 5 57,75; Rio N. Y. 3 61,50; Santos Superior 75,25; Santos extra prime crvelo 18 78; Victoria 5 good to large bean 54,50; *srednjeameriška kava*, v dolarjih za 50 kg fob: Haiti naravna XXX 67,50; Salvador 78; Kostarika 82; *arabska kava*, v šilingih za 50 kg cif: Gima 485; Moka Hodeidah 1 530; *arabska kava*, v šilingih za cwt cif: Uganda prana in prečiščena 355; *indonezijska kava*, v holandskih florintih za 100 kg cif: Bali Robusta 10-12% nečistoče 398.

Povprečne cene ocarinjene kave od uvoznika do grosista ko skladišče prodajalca v liralah za kg neto ponovno pretehtano: *brazilska*: Rio N. Y. 5 1330; Rio N. Y. 3 1370; Santos Superior 1600; Santos extra prime good to large bean 1630; Victoria 5 good to large bean 1280; *srednjeameriška*: Haiti naravna 1550; San Salvador 1750; Kostarika 1810; *arabska*: Gima 1460; Moka Hodeidah 1 1545; *arabska*: Uganda prana in prečiščena 1250; *indonezijska*: Bali Robusta 10-12% nečistoče 1250.

SLADKOR

TRST. Cena sladkorja, ki je v zadnjem času padala, se je pričela dvigati. Angleški sladkor ponujajo po 40/12 funta šterlinga za tono. Madžarski in vzhodnonemški sladkor ne kvotirata. Povpraševanje ni veliko; skromno je število sklenjenih kupčij.

POPER

TRST. Vseled sezonskih razmer se je potrošnja popra znatno skrcila. Trgovci imajo še mnogo blaga v zalogi. Vrsta Sarawak special kvotirajo na viru proizvodnje 330-335 šilingov cwt cif. Trst ponovno pretehtano. Mrtvilo vlada na tranzitnem trgu popra.

Italijanski trg

V tednu pred božičem ni bilo opaziti posebne živahnosti na italijanskih večjih tržiščih, ker so si grosisti že prej preskrbeli velike zaloge blaga. Samo na manjših tržiščih je bilo bolj živahno. Večina kmetijskih pridelkov je dosegla vsaj cene kakor lani v istem času. Zanimivo je to, da je trg s kmetijskimi pridelki že delj časa uravnotežen in da ni bilo opaziti velikih skokov pri cenah.

OLJE

FIRENZE. Olivno olje extra do največ 1%, kisline 435-440 lir kg, do največ 1,50% kislin 430-435, do največ 2,50 odst. kislin 420-430, do največ 4% kislin 410-420; dvakrat rafinirano tipa A 445-445, tipa B 445-445; semensko olje navadno 350-360; olje iz zemeljskih lesnikov 380-390.

VINO

MILAN. Cene za stop/stot fco milanška postaja: Piemonte črno 10-11 stop. 690-710, 11-12 stop. 710-730; Barbera 12-13 stop. 740-770; Oltrepo Pavese 10-11 stop. 680-700, 11-12 stop. 700-720; Mantovano črno 9-10 stop. 640-660; Valpolicella in Bardolino 11-12 stop. 720-740; Soave belo 14-15 stop. 730-750; Raboso 10-11 stop. 680-700; Emilijsko 10-11 stop. 650-680; 11-12 stop. 680-700; Romagna belo 10-11 stop. 590-610; Romagna črno 10-11 stop. 610-630; Toskanski navadno 10-11 stop. 690-680; Aretino belo 10-11 stop. 620-640; Marche belo 10-11 stop. 625-640, črno 680-690; Barletta extra 14-15 stop. 660-675; Tarantino 14-15 stop. 650-670, 16-18 stop. 680-700; Squinzano 14-15 stop. 670-680; Leccese 13-14 stop. 640-660, 14-15 stop. 660-670; Rionero Barile 12-13 stop. 9400-9900 lir za stop; Piemontski moškati 11-200-12.200; sladko vino iz Brindisija 10700-11.400.

ZITARICE

MODENA. Mehka pšenica dobra 7650-7750; koruza dobra 4900-5700; inozemska koruza 5200-5400; rž 4500-4600; neolusčeni ječmen 4900-5200; beli ovce 6000-6400; pšenična moka tipa 000 9950-10.050; tipa 00 9900-9700, tipa 01 9100-9200; koruzna moka 5200-6000; otrobi 3700-3900.

VERCELLI. Neolusčeni riž: Pierrot 5800-6200 lir stop; Roncarolo 6000-6500; Allorio 7000-6300; Ardizzone 6200-6500; Maratelli 6500-7000; Rizzotto 6400-6900; Razza 77 6400-6800; R. B. 6600-7000; Sesia 6800-7200; Arborio 8200-9400.

Oluščeni riž: navaden 9500-9700; Pierrot 10.500-10.700; Roncarolo 11.300-11.600; Ardizzone 11.000-11.300; Maratelli 11.900-12.200; Rizzotto 11.500-11.700; Razza 77 12.000-12.400; R. B. 12.000-12.300; Arborio 14.200-14.500.

ZIVINA

MANTOVA. Voli za zakol I. 260-290 lir kg žive teže, II. 210-230, III. 140-160; krave I. 235-255, II. 170-190, III. 120-130; junci I. 260-280, II. 240-260; bikci 270-290; junice 270-290; teleta 50-70 kg 310-390, 70-90 kg 390-440; nad 90 kg 440-460. Zivina za rejo: teleta 50-70 kg 400-450, 70-100 kg 450-550; vprežni voli 250-280; molzne krave 130-

170.000 lir glava, navadne 90-120.000. Debeli prašiči 100-130 kg 445 lir kg; 130-160 kg 450, 160-200 kg 455; suhi prašiči 30-50 kg 650, 50-70 kg 550; prašički za rejo 18-20 kg 15.000 lir rep.

KRMA

VERCELLI. Za stot fco senik: majsko seno s travnika 2000-2200 lir; o-tava 1800-2000; seno tretje košnje 1800-2000; pšenčna in ržena slama stlačen-na 1000-1200; rževa slama 350-500.

PERUTNINA

MILAN. Zaklane race 550-600; živi kopuni 850-900, zaklani 95-1200; živi zajci 320-360, zaklani s kožo 460-500, brez kože 460-530; žive pegatke 750-850, zaklane 950-1100; žive kokoši 550-600, zaklane 800-900; inozemske kokoši 450-500, zmurnjene 700-750; žive gosli 500-600, zaklane 500-600; golobi zaklani 950-1000; živi piščanci I. 750-800; II. 625-675; inozemski piščanci 450-500; zaklani piščanci 1000-1150, II. 800-850; inozemski zaklani piščanci 550-650; živi purani 550-650, zaklani 700-800; inozemski purani 500-600; žive pure 700-800, zaklane 1000-1100; inozemske pure 550-650.

MLECNI IZDELKI

MILAN. Maslo iz smetane 830; čajno maslo 880; sir grana proizv. 1953 750-800, proizv. 1954 540-610; svež 1-30 dni 360-380, 30-60 dni 390-410; shrinž svež 410-440, postan 540-580; emmenthal svež 450-480, postan 520-550; provolone svež 440-470, postan 520-560; gorgonzola svež 270-290, postan 360-400; italicio svež 380-400, postan 440-450; taleggio svež 310-320, postan 410-

430; crescenza svež 310-320, postan 350-370.

PARADIŽNIKOVA MEZGA

PARMA. Trikrat koncentrirana paradižnikova mezga v sodih 130 lir kg; dvakrat koncentrirana mezga v škatlah 10 kg 150 lir, v škatlah 5 kg 155; v škatlah 1 kg 175, v škatlah 1/2 kg 185, v škatlah 1/5 kg 215. Trikrat koncentrirana mezga v škatlah 10 kg 165 lir kg; v škatlah 5 kg 170; v škatlah 1 kg 185, v škatlah 1/2 kg 195, v škatlah 1/5 kg 225.

KONOPLJA

FERRARA. Fina konoplja 28.500 lir stot, dobra 26.000, srednje vrste 24.500; navadna I. 20.000, II. 17.700; III. 15.400.

ZELENJAVA IN SADJE

MILAN. Suhi česen 68 lir kg; kartofi 35-90; korenje 50-60; cvetčeta v zabojih 25-35; ohrovt 35-40; ciklonja 60-70; čebula 37-48; rožmarin 150-200; koro-mač 28-60; krompir Bithie 34-39, Majestic 30-32; peteršilj 80-120; repa 30-35; zelena 65-90; špinaca 50-120.

Jabolka navadna mešana 50-80; Delicious I. 115-160, II. 65-90; Jonathan I. 105-130; Morgenduff 90-110; hruske navadne mešana 60-90; pomaranče navadne 60-85; bele pomaranče 65-90; rdeče pomaranče 110-140; limone 110-150; mandarini navadni 65-90; mandarin Paterno 140-180; ananas 800-900; zemeljski lesniki peteni 245-260; dateljni 220-280; smokve z mandeljini 180-200; smokve navadne 80-90; mandeljni 180-250; lesniki 330-340; orehi Sorrento 300-340, navadni 230-240; suho grozdje 160-200.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

CHICAGO	30/11	14. 12.	28. 12.
Pšenica (stot. dol. za bušel)	228 ³ / ₄	223 ³ / ₄	233 ¹ / ₄
Koruza (stot. dol. za bušel)	158 ³ / ₄	153 ³ / ₄	157 ¹ / ₄
NEW YORK			
Baker (stot. dol. za funt)	30.—	30.—	30.—
Cin (stot. dol. za funt)	90.87	89.37	87.—
Svinec (stot. dol. za funt)	14.80	14.80	14.80
Cink (stot. dol. za funt)	11.50	11.50	11.50
Aluminij (stot. dol. za funt)	22.20	22.20	22.20
Nikelj (stot. dol. za funt)	64.50	64.50	64.50
Bombaž (stot. dol. za funt)	34.90	35.06	35.20
Zivo srebro (st. za steklenico)	320.—	317.50	322.—
Kava (stot. dol. za funt Santos 2)	70.75	69.50	69.—
LONDON			
Baker (f. šter. za d. tono)	257 ¹ / ₂	278.—	282.—
Cin (f. šter. za d. tono)	714 ¹ / ₂	712 ¹ / ₂	692.—
Cink (f. šter. za d. tono)	80 ³ / ₄	82 ³ / ₄	83 ¹ / ₄
Svinec (f. šter. za d. tono)	102 ¹ / ₂	103.—	104 ¹ / ₂
SANTOS			
Kava Santos C (kruzejrov za 10 kg)	440.—	435.90	431.50

Zaradi božičnih praznikov prinašajo gospodarski tisti v zahodnih državah poročila o gibanju cen na mednarodnih trgih, tik pred prazniki. Sklepanje kupčij je zaradi praznikov popustilo. Pri cenah niso nastopile posebne izpremembe. Izjemo sta delata kave, katerega cena je še vedno napredovala, in cin, katerega cena je v Londonu popustila za 30 funtov pri toni.

ZITARICE

Pred prazniki se je cena pšenice v Chicagu utrdila; napredovala je za 3/8 stotinke dol. pri bušlu. Vest o suši v jugozahodnih predelih ZDA je vzpodbudila k povečanju nakupov, zaključenih je bilo tudi več kupčij za izvoz. Po uradnem poročilu so ZDA letošnje pridelale 970 milijonov bušlov pšenice (lansko leto 1,2 milijarde bušlov in predlanski 1,3 milijarde bušlov). Koruze so pridelale ZDA okoli 3 milijarde bušlov (lansko leto 3,2 milijarde). Večji pa je bil pridelek ovsa (1,5 milijarde bušlov leta 1954 in 1,2 milijarde leta 1953).

SLADKOR, KAVA, KAKAO

Sladkor je v New Yorku notiral 4. dec. 3,16 stotinke dolarja za funt. Cena kave je bila v New Yorku nekoliko čvrstjša. Popustila je cena kakava, in sicer celo za 1,17 stotinke dolarja pri funtu. Accra je stal 47,20, Bahia 44,70.

CAJ

Cena čaja na zadnji dražbi v Londonu napredovala in dosegla 6 šilingov 11,37 penija za funt (prejšnja cena 6 šilingov 10,24 penija). Pred enim letom je čaj stal povprečno 3 šilinge 11,51 penija za funt. Konec novembra je pridelek v Indiji dosegel 497,5 milijona funtov (lansko leto 472,5 milijona in predlanski 498,5 milijona). V Pakistanu je letos znašal pridelek 50,7, lansko leto do konca novembra 51,2 milijona funtov.

VLAKNA

V New Yorku je bombaž napredoval za stotinko dolarja pri funtu. V letošnji sezoni so ZDA izvozile 1,44 milijona bal (po 500 funtov) bombaža, medtem ko je lansko leto dosegel izvoz v ustrežajočem razdobju 1,2 milijona bal. Dražba vojne v Dunedinu na Novi Zelandiji, kjer so se pojavili tudi kupci za Rusijo, je pokazala težnjo navzgor. Na južnoafriških dražbah so cene ostale v glavnem neizpremenjene. Temu dosledno so se cene zaradi jale na londonski borzi, kjer je meri-

nos 64 S stala (oprana) 116 penjev za funt. Bolj so poskočile cene vrste 56 S, in sicer na 87 (prejšnja cena 84) penjev, medtem ko so vrste 64 S ostale neizpremenjene pri 59 penjev.

KAVČUK

Cena kavčuka je napredovala v New Yorku za 1,25 stotinke dolarja pri funtu, v Londonu za 1,1/4 penija za funt. Skok je povzročilo nadaljnje povpraševanje po kavčuku s strani severnoameriških industrij. Ti so si hoteli zagotoviti večje zaloge, ker računajo, da bo na trgu manj sintetičnega kavčuka zaradi komplikacij pri prehodu tovarn sintetičnega gumija v zasebne roke.

KOVINE

Poročila iz New Yorka govorijo o čvrsti cenj bakra, po katerem je povpraševanje še vedno čvrsto. Metal Bulletin poroča, da se v ameriških krogih vznemirjajo zaradi naraščanja cene bakra na londonskem trgu. Američani so mnenja, da bi Angleži morali zapreti londonski trg, če ni dovolj blaga na razpolago. V Londonu je cena cina padla. Ponudbe so še vedno velike. Poleg tega računajo z možnostjo, da Francija ne bo ratificirala mednarodnega sporazuma o cinu. Cena svineca je bila čvrsta; v Londonu je napredovala za 1 funt pri toni. Tudi cink je bil čvrst. Cene kovin v *Zahodni Nemčiji* 23. 12.: cin 851,00, svinec 139,05, cink 106,61 zahodne marke za 100 kg. Zivo srebro je notiralo 24, 12. v New Yorku 322 dolarjev za steklenico.

SOVJETSKA PROIZVODNJA JEKLA

Moskovski riž je javil, da je proizvodnja jekla v Sovjetski zvezi napredovala v letu 1954 za 4.500.000 ton in dosegla 40 milijonov ton. Toliko jekla proizvedejo skupno V. Britanija, Italija in Belgija. Proizvodnja premoga je v Sovjetski zvezi narasla za 20 milijonov ton.

EGIPTOVSKI RIŽ CENEJSI

Egiptovski ministristvo financ je napovedalo znižanje stroškov za izvozno dovoljenja za riž. Ti posebni stroški, ki jih je moral plačati izvoznik poleg cene za nabavo blaga na trgu, so ostali od oktobra, ko so bili vpeljani, neizpremenjeni. Izvozna pristojbina za razne vrste je naslednja: *Cairo* 2,50 egiptovskega funta za tono (doležle 4,50) vrsta Bleached 1,00 (5,00), *Casole* 7,25 (8,25) pri 3% škarta. Ostali pogoji za izvoz ostanejo neizpremenjeni.

Vestnik KMEČKE ZVEZE

SEDEŽ: TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10 I. - TELEFON ŠT. 54-58

Brez kmetijske šole ni napredka

Broji „kukavičjemu“ premesčenju — Glas kmečkega gospodarja

Gospod urednik! K članku »Našim šolnikom« (»Gospodarstvo« 3. decembra) bi rad dodal nekaj svojih misli, ki o njih večkrat razpravljamo.

Res pogrešamo deželani takšno šolo, kot jo omenja ta članek, in bi želeli, da bi se ta bolj prilagodila našim vaškim potrebam. Sami pa vidimo, da ni ta zadeva tako lahka. Prvo oviro vidimo v *kukavičjih premetitvah*. Se dobro se ni učitelj znašel na novem službenem mestu, že mora drugam — kot kukavičja, ki nikjer ne obsedi. Učitelj se mora na svojem službenem mestu v življenju dotičnega šolskega okolja čim bolj uveljaviti in se mu prilagoditi, sicer ne more uspešno vršiti svoje vzgojne vloge. Za to pa je treba nekaj let. To »kukavičje« premesčenje pa ne dela uslugo nikomur, škoduje pa vsem.

Druga ovira: Svoječasno je podedovalo učitelstvo samo uveljavljeno nujno potrebo po *znatni iz prirodoznanstva*, v kolikor se to nanaša na kmetijstvo, oziroma na zadevni pouk v ljudski šoli, in je v ta namen obiskovalo tečaje (pri nas na deželni kmetijski šoli v Gorici). Za to so skrbele in tečaje je pripravljale šolske oblasti (pri nas sežanski oziroma gorški okraj). To bi bilo toliko bolj potrebno danes. *A kako rešiti to vprašanje, ko pa se zaman borimo za ustanovitev kmetijske šole?*

Naj se s tem v zvezi dotaknem še enega vprašanja: Pri obravnavanju te izobrazbe imamo vedno v mislih pred-

vsem, če ne celo le mosko mladino. Če pa priključimo še ženski naraščaj, je to vprašanje še bolj resno, pomembno in vredno pretresa in ugodne rešitve. Mar ni izobrazba tudi naših gospodinj zadeva, ki se ga v narodno gospodarstvo bolj globoko, kot kaže viden? Naloge »za pragoma« so vedno bolj odločilnega pomena. Naše gospodinj, zlasti pa mlade, pa nim niso kos. Kaj bi bilo bolj hvaležno od večernih *gospodinjskih tečajev*, ki naj bi jih vodile učiteljice? A kje naj si pridobijo potrebno usposobljenost? Pristojni organi so že mnogo zamenarili. Kdaj in kako bodo to nadomestili? Na to čakamo.

Kmečki gospodar

ZA IZOBRAZBO KMEČKE ZENE V JUGOSLAVIJI

Na seji glavnega odbora Zveze zadrugnice Slovenije so v Ljubljani razpravljali o tekočih vprašanjih, ki zadevajo življenje kmečke žene. Prišli so do zaključka, da je napredek kmetijstva vezan z naprednim gospodinjstvom na deželi, Zveza zadrugnice bo v ta namen sodelovala z Zavodom za napredek gospodinjstva, da bi tako z raznimi tečaji in kmetijsko nadaljevalnimi šolami dvignili praktično znanje kmečkih gospodinj. Predstavniki založbe »Kmečka knjiga« je omenili, da bo založba prihodnje leto izdala kar 35 strokovnih knjig; med temi 12 učbenikov za kmetijske šole, ostale pa bodo poljudno-znanstvene in belestranične knjige.

Kmet in vrtnar v januarju

Na njivi in na polju. V kolikor vreme še dopušta, razvešamo gnoj in grednico ter jo podorjemo in pripravimo zemljo za pomladansko setev. Kjer zastaja voda, urejujemo in čistimo vodne jarke, da preprečimo odvisno mokrotno, ki gojenim ali kulturnim rastlinam škoduje. Odstranjamo in zaigamo živo mejo in robidlo, ker delata na njivi in na polju samo škodo; v teh se skrivajo in redi vsakovrstna škodljivca golazni. Po živi meji in robidli se tudi razmaja razne rastlinske glivične bolezni. Po oziromen žitu potrosi ob suhem vremenu približno 5 kg čiljskega solitra ali pa apnenega nitrata na vsakih 1000 kv. metrov.

Na vrtu. Blizu doma in na sončni strani si pripravimo zaprto, toplo gredo. Vanjo sejemo rano zelje in solato ter drugo vrtnino, ki jo bomo potrebovali marca meseca za presajanje na prosto. Ob lepem vremenu nadaljujemo s pripravljanjem zemlje za setev zgodnje vrtnine. V zavetno in sončno lego lahko sejemo solato rezkivo, peteršilj, korenček, špinado in tudi redkvico ter vrtno peso. Na prosto in odprto prho lahko pa sadi česen in čebulček, ako imaš le zemljo pripravljeno.

V vinogradu in sadovnjaku. Nadaljujemo s paštnjanjem in pripravljanjem zemlje in jam za nove nasade in ali sadnih dreves. Pripravi si moramo vse potrebno za rezanje in zagajanje trč; dobre skarje in žagico, kole, beke in pocinkano žico. Ne odlašaj več z naročitvijo, ki jo potrebuješ za pripravljanje sadnih dreves. Zemljo v zavetni in senčni legi skopli čimprej, če tega nisi storil že v jeseni, in sej vanjo zgodnji nizki grah (čudež ameriški ali kelvedonski, mali provansalski in drugi). Zimska je najprikladnejša za popravljanje porušenihi židov v vinogradu.

Vinska klet. Pazi, da vino v kleti obvaruješ pred morebitnim hudim mrazom. Toplota v kleti naj bo kolikor mogoče stal na okoli 10 stop. C. Zraeti ti smes le ob lepem in jasnem vremenu. Sodi z vinom naj bodo vedno polni do vrha in dobro zamašeni. Vino za sprotno družinsko potrošnjo drži v kleti, da ti ni treba odpirati pogosoma, češčiš sodov, kar škoduje dobremu vinu.

V shrambi. Pripravi vse potrebno zlasti v shrambi krompirja in podobnih pridelkov, da te ne iznenadi hud mraz. Za tesno zaporo oken in drugih odprtih priprav si vreče s siomno in nadzoruj notranjo toploto s toplomerom, posebno kadar traja zunaj hud mraz. Krompir in druge gomoljnice lahko zmurnejo že pri -2 stop. C. Ako nimáš pri rokah toploploma, postavi v shrambo na tla posodo (lonček ali skodelico) s čisto vodo. Če se v posodi napravi le tanek led, je toplota v kleti že pod ničlo in obstaja nevarnost, da se še zniža. Da ti v tem primeru vrtnina ne zmurne, pripravi si v shrambi primerno pečico, da jo boš po potrebi zakuril.

Cas je, da razložiš semenski krompir lepo po lesah ali pa v plitve zaboje in ga siliš v topel prostor (tudi v živinskem hlevu), da bo za saditev napravi kratke in močne klice.

V hlevu. Ne puščaj v hlevu gnoja in pazi na zadostno zračenje. Pomni, da živini polj škoduje skazen in smrdljiv zrak kot pa mraz. Ne napajaj živine, zlaste breje, z ledeno vodo. Prašice za domačo po-

Kdo naj bi pekel kruh

Bržčas se bodo mnogi bralci nasmehili, češ: takšne zadevščine, kot jih predstavljajo naslov, ne spadajo v gospodarski list. A ni tako. Kruh je naša osnovna hrana in zavema važno mesto v naših izdatkih. Pri nas moramo z malimi izjemami kruh kupovati. Smo pa tudi takšni, da močno nagibamo k nabavi boljšega, bolj finega in okusnega kruha. Tako smo tudi deželani prešli od nakupa prvotnega navadnega k belemu in nato olnatemu kruhu, saj je razlika v ceni samo nekaj lir pri kilogramu. Z eno besedo: močno smo se razvabili.

Je vprašanje, ali je ta izdatki gospodarsko utemeljeni in ali ni mogoče vprašanje okusa — in menda gre le za to, je predraga zadeva. Sploh se človeku vsiljuje vprašanje, če se nam res godi tako dobro, da si moremo privoščiti takšen luksus, da razen varčivega okusa kupujemo tudi vodo. Saj je v vsakem kg kruha 1/3 vode. Pa izračunajmo, koliko nas to stane na leto! Zapomni sem si te-le besede skrbne gospodinj iz trdne kmečke hiše: »Nimam toliko, da bi razmetavala za kruh. Preskrbeti hočem hišo z okusnim, zdravim in bolj cenanim kruhom, kot je pekovski. V hiši je peč, tukaj se kurji in hkrati lahko peče tudi kruh.« Druge gospodinj se pa izgovarjajo, da je domača peka »štantljivaj«. Ni težko uganiti, katere gospodinj ima prav. Računar.

POTROŠNJA MLEKA V ITALIJI.

Na mednarodnem sestanku Italijanskega odbora za mleko, ki je bil ustanovljen letos in se bavi predvsem s širjen